

(สำเนา)

เลขรับ ๑๖๒๑๕/๒๕๖๔ วันที่ ๑๘ พ.ย. ๒๕๖๔
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ที่ นร ๐๕๐๓/๓๕๕๔๒

สำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.

กราบเรียน ประธานรัฐสภา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติฯ และเอกสารประกอบในเรื่องนี้

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาลงมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ต่อรัฐสภาเป็นเรื่องด่วน ซึ่งเป็นร่างพระราชบัญญัติที่จะตราขึ้นเพื่อดำเนินการตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังที่ได้ส่งมาพร้อมนี้

จึงขอเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ และเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาเพื่อขอได้โปรดนำเสนอรัฐสภาพิจารณาเป็นเรื่องด่วนต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)
นายกรัฐมนตรี

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๓๕๒

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๘

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : saraban@soc.go.th

สำเนาถูกต้อง

(นายสมิทธิชัย จันทร์เพ็ญ)

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานระเบียบวาระ

สำนักงานการประชุม

มาตี พิมพ์
ส่งพรทาน
ตรวจ

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์
พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์

เหตุผล

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ มาตรา ๒๕๘ ข. ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน (๑) บัญญัติให้มีการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสม มาประยุกต์ใช้ในการบริหารราชการแผ่นดินและการจัดทำบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ ในการบริหารราชการแผ่นดิน และเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน แต่บทบัญญัติ ของกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันส่วนใหญ่ยังไม่เอื้อต่อการนำวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ ในการอนุญาต การให้บริการ หรือการให้สวัสดิการแก่ประชาชน ส่งผลให้ประชาชนมีภาระและต้นทุน ในการติดต่อกับภาครัฐที่สูงเกินสมควร เป็นอุปสรรคต่อการเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขัน ของประเทศ และไม่สอดคล้องกับเทคโนโลยีที่พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว สมควรมีกฎหมายกลางว่าด้วย การปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อส่งเสริมให้การทำงานและการให้บริการของภาครัฐสามารถใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นหลักได้ และโดยที่การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติราชการนั้น เป็นการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับปรับปรุง) กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ ปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารงานและการบริการภาครัฐไปสู่ระบบดิจิทัล จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
การปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์
พ.ศ.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์

.....
.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป เว้นแต่มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๕ วรรคสอง มาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๒ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ เมื่อพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแล้ว การปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ โดยไม่ต้องปฏิบัติตามหมวด ๔ อุดมกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๔๔ เว้นแต่คณะรัฐมนตรีจะมีมติกำหนดเป็นอย่างอื่น

มาตรา ๔ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่หน่วยงานของรัฐทุกหน่วย ที่มีใช้หน่วยงานของรัฐในฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ องค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ องค์การอัยการ และหน่วยงานอื่นของรัฐที่กำหนดในกฎกระทรวง

เมื่อจะใช้พระราชบัญญัตินี้ทั้งหมดหรือบางส่วนแก่หน่วยงานของรัฐในฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ องค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ หรือองค์การอัยการ ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา ในพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวจะกำหนดให้ใช้แก่องค์กรดังกล่าวทั้งองค์กรหรือบางหน่วยงาน หรืองานบางประเภทก็ได้

มาตรา ๕ ในพระราชบัญญัตินี้

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน และหน่วยงานอื่นของรัฐทุกหน่วย แต่ไม่รวมถึงรัฐวิสาหกิจที่เป็นบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด

“ขออนุญาต” หมายความว่า รวมถึง ขอรับใบอนุญาต ขออนุมัติ ขอดจดทะเบียน ขอนั้นทะเบียน ขอแจ้ง ขอจดทะเบียน ขออาชญาบัตร ขอการรับรอง ขอความเห็นชอบ ขอความเห็น ขอให้พิจารณา ขออุทธรณ์ ร้องทุกข์ หรือร้องเรียน ขอให้ดำเนินการ ขอรับเงิน ขอรับสวัสดิการ และขอรับบริการอื่นใดจากหน่วยงานของรัฐ

“อนุญาต” หมายความว่า รวมถึง ออกใบอนุญาต อนุมัติ จดทะเบียน ขึ้นทะเบียน รับแจ้ง รับจดทะเบียน ออกอาชญาบัตร รับรอง เห็นชอบ ให้ความเห็น แจ้งผลการพิจารณา แจ้งผลการดำเนินการ จ่ายเงิน ให้ได้รับสวัสดิการ และให้บริการอื่นใดแก่ประชาชนหรือหน่วยงานของรัฐ

มาตรา ๖ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ให้มีประสิทธิภาพ ให้คณะรัฐมนตรีกำหนดวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งรวมถึงมาตรฐานข้อมูลด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร ที่หน่วยงานของรัฐจะต้องใช้และปฏิบัติให้สอดคล้องกันและเชื่อมโยงถึงกันได้

มาตรา ๗ บรรดาการใด ๆ ที่กฎหมายกำหนดให้ต้องขออนุญาตต่อผู้อนุญาต ผู้ขออนุญาตจะเลือกยื่นคำขออนุญาตดังกล่าวรวมถึงนำส่งเอกสารหลักฐานหรือสำเนาเอกสารหลักฐาน ประกอบคำขออนุญาตต่อผู้อนุญาตโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ และให้ถือว่าการยื่นคำขออนุญาตนั้น เป็นการชอบด้วยกฎหมายนั้น ๆ แล้ว และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องจะปฏิเสธไม่รับการขออนุญาตนั้น เพียงเพราะเหตุที่ผู้ขออนุญาตได้ยื่นโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์มิได้

สำเนาเอกสารหลักฐานที่ส่งโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามวรรคหนึ่ง ผู้ส่งไม่ต้องลงนามรับรอง

ในกรณีที่กฎหมายตามวรรคหนึ่งหรือกฎที่ออกตามกฎหมายดังกล่าวกำหนดให้ การยื่นคำขออนุญาตต้องทำตามแบบ วิธีการ หรือเงื่อนไขที่กำหนด การที่ผู้ขออนุญาตได้ยื่นคำขออนุญาตโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์โดยมีข้อความตรงตามแบบนั้น ๆ แล้ว ให้ถือว่าผู้ขออนุญาตได้ยื่นคำขออนุญาตตามแบบ วิธีการ หรือเงื่อนไขตามที่กำหนดนั้นแล้ว และในกรณีที่กฎหมายหรือกฎดังกล่าวกำหนดให้ผู้นั้นคำขอต้องยื่นหรือส่งเอกสารมากกว่าหนึ่งชุด การส่งโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวให้ถือว่าผู้นั้นคำขอได้ยื่นหรือส่งครบจำนวนแล้ว

ความในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับแก่การจัดส่งหนังสือ รายงาน เอกสาร หรือข้อมูล และการจ่ายเงินค่าคำขออนุญาต ค่าธรรมเนียม ภาษีอากร ค่าปรับ หรือเงินอื่นใดให้แก่ทางราชการ หรือหน่วยงานของรัฐด้วยโดยอนุโลม

ความในมาตรานี้ไม่ใช้บังคับแก่การจดทะเบียนเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ หรือการจดทะเบียนที่ผู้จดทะเบียนต้องดำเนินการเองเฉพาะตัว ไม่ว่าจะเป็นการสมรส การหย่า การรับบุตรบุญธรรม หรือการอื่นทำนองเดียวกัน รวมทั้งการขอมีบัตรประจำตัวประชาชน หนังสือเดินทาง หรือเอกสารอื่นใดที่โดยลักษณะของเอกสารนั้นผู้ขอจำเป็นต้องไปดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด ด้วยตนเองเพื่อให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบ หรือการอื่นใดที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ เว้นแต่กฎหมายในเรื่องนั้นจะกำหนดให้ดำเนินการโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ ก็ให้ดำเนินการไปตามกฎหมายนั้น

มาตรา ๘ ในการดำเนินการตามมาตรา ๗ ผู้อนุญาตจะกำหนดวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้ผู้ขออนุญาตปฏิบัติเพิ่มเติมด้วยก็ได้ แต่ต้องเป็นไปเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ขออนุญาต หรือเพื่อการยืนยันตัวตน โดยประชาชนสามารถเข้าถึงและใช้ได้โดยสะดวกและทั่วไป และไม่เป็นการเพิ่มภาระแก่ผู้ขออนุญาตเกินจำเป็น

การยืนยันตัวตนตามวรรคหนึ่ง จะกำหนดให้ดำเนินการด้วยวิธีอื่นนอกจากการแสดง บัตรประจำตัวประชาชนหรือหนังสือเดินทางก็ได้ ถ้าวิธีอื่นดังกล่าวนั้นจะเป็นการสะดวกแก่ประชาชน ยิ่งขึ้น

มาตรา ๙ ในกรณีที่ผู้อนุญาตประสงค์จะตรวจสอบความถูกต้องแท้จริงของบัตร ประจำตัวประชาชนที่ผู้ขออนุญาตยื่นหรือแสดงต่อผู้อนุญาต ให้เป็นหน้าที่ของผู้อนุญาตที่จะติดต่อกับ สำนักทะเบียนกลางตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรเพื่อดำเนินการตรวจสอบ และให้เป็น หน้าที่ของนายทะเบียนประจำสำนักทะเบียนกลางที่จะตรวจสอบและแจ้งผล ทั้งนี้ ให้กระทำโดยพลัน โดยผ่านทางวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ การดำเนินการดังกล่าวมิให้ถือว่าเป็นการเปิดเผยข้อความหรือ ตัวเลขตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔

มาตรา ๑๐ บรรดาคำขออนุญาตหรือการติดต่อใด ๆ ที่ประชาชนส่งหรือมีถึง หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องทางช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ที่หน่วยงานของรัฐ ประกาศกำหนด ให้ถือว่าหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นได้รับตามวันและเวลาที่คำขอ อนุญาตหรือการติดต่อนั้นได้เข้าสู่ระบบอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น เว้นแต่วันและเวลานั้นเป็นวันหรือเวลานอกทำการของหน่วยงานของรัฐ ให้ถือว่าหน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับในวันและเวลาทำการถัดไป

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ได้รับเรื่องตามวรรคหนึ่งไม่มีหน้าที่หรืออำนาจที่จะ ดำเนินการได้ ให้ส่งเรื่องต่อไปยังเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่โดยตรง แต่ถ้าเป็นกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่มีหน้าที่โดยตรงอยู่ต่างหน่วยงานกัน จะแจ้งให้ผู้ขออนุญาตหรือผู้ติดต่อให้ติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่มีหน้าที่โดยตรงก็ได้ แต่ต้องแจ้งให้ผู้ขออนุญาตหรือผู้ติดต่อทราบว่าหน่วยงานใดเป็นผู้รับผิดชอบ โดยตรงในเรื่องนั้น

มาตรา ๑๑ ในกรณีที่ผู้ขออนุญาตได้ยื่นคำขออนุญาตหรือติดต่อกับผู้อนุญาต หรือหน่วยงานของรัฐโดยใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์แล้ว การติดต่อหรือออกเอกสารหลักฐานใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้นั้น ให้ทำโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ เว้นแต่ผู้นั้นจะได้ระบุไว้เป็นประการอื่น ในการยื่นคำขออนุญาตหรือในการติดต่อ

มาตรา ๑๒ ภายใต้บังคับมาตรา ๗ ในการดำเนินการพิจารณาอนุญาต หากมีความจำเป็นที่ผู้อนุญาตหรือหน่วยงานของรัฐต้องมีสำเนาเอกสารหลักฐานที่หน่วยงานของรัฐใด ๆ เป็นผู้ออกให้แก่ผู้อนุญาต เมื่อผู้อนุญาตได้นำเอกสารหลักฐานต้นฉบับมาแสดงแล้ว ให้หน่วยงาน ของรัฐนั้นมีหน้าที่จัดทำสำเนาและรับรองความถูกต้องของสำเนานั้นเองโดยไม่เรียกเก็บค่าธรรมเนียม หรือค่าใช้จ่ายใด ๆ และจะอาศัยเหตุที่ต้องจัดทำสำเนามาเป็นข้ออ้างในความล่าช้ามิได้

มาตรา ๑๓ ในกรณีที่มีกฎหมายกำหนดให้ผู้รับอนุญาตต้องแสดงใบอนุญาตไว้ในที่เปิดเผย ให้เป็นสิทธิของผู้รับอนุญาตและหน้าที่ของผู้อนุญาตที่จะดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้รับอนุญาตจะแสดงใบอนุญาตนั้นโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามวิธีการที่ผู้อนุญาตประกาศกำหนดก็ได้ และให้ถือว่าการแสดงเช่นนั้นเป็นการชอบด้วยกฎหมายแล้ว ประกาศดังกล่าวเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและเผยแพร่โดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์แล้ว ให้ใช้บังคับได้

(๒) ผู้อนุญาตต้องเปิดเผยการอนุญาตที่ได้ดำเนินการไปแล้วให้ประชาชนสามารถตรวจสอบผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ได้โดยสะดวกโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย การเปิดเผยดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีรายการที่ปรากฏอยู่ในใบอนุญาต และต้องดำเนินการแก้ไขปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันตลอดเวลา

เพื่อประโยชน์ในการลดภาระของผู้รับอนุญาต วิธีการที่ผู้อนุญาตประกาศกำหนดตาม (๑) จะออกกฎกระทรวงกำหนดให้ต้องทำเป็นรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งก็ได้

มาตรา ๑๔ ในกรณีที่มีกฎหมายบัญญัติให้เจ้าพนักงานหรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจตรวจสอบใบอนุญาตหรือเอกสารหลักฐานอื่นใดที่หน่วยงานของรัฐออกให้ ผู้มีหน้าที่ต้องแสดงจะแสดงใบอนุญาตหรือเอกสารหลักฐานนั้นเป็นภาพทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ โดยให้ถือว่าการแสดงเช่นนั้นเป็นการชอบด้วยกฎหมายแล้ว ทั้งนี้ เว้นแต่เป็นบัตรประจำตัว หนังสือเดินทาง และใบอนุญาตหรือเอกสารหลักฐานอื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๕ ในการติดต่อหรือส่งเรื่องถึงกันในระหว่างหน่วยงานของรัฐด้วยกัน ระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐกับหน่วยงานของรัฐ หรือระหว่างประชาชนกับหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐในส่วนที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่หรืออำนาจของเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น ถ้าได้กระทำโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์แล้วให้ถือว่าเป็นการชอบด้วยกฎหมายและใช้เป็นหลักฐานได้ตามกฎหมาย หากหน่วยงานของรัฐหน่วยงานใดไม่สามารถรองรับวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ จะตราพระราชกฤษฎีกายกเว้นให้เป็นกรณี ๆ ไปก็ได้ โดยต้องระบุเหตุผล ความจำเป็น และระยะเวลาที่จะยกเว้นให้

ให้เป็นหน้าที่ของกรมบัญชีกลาง และหน่วยงานของรัฐอื่นที่มีอำนาจหน้าที่อนุมัติหรือตรวจสอบความถูกต้องของการเบิกจ่ายเงิน การใช้จ่ายเงิน หรือความถูกต้องในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่จะต้องดำเนินการแก้ไขกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติใด ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการตามวรรคหนึ่งให้แล้วเสร็จโดยเร็ว

ในระหว่างที่ยังมิได้แก้ไขกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติตามวรรคสอง ผู้ใดจะปฏิเสธความมีอยู่หรือความถูกต้องของเอกสารหลักฐานตามวรรคหนึ่งเพียงเพราะเหตุที่เอกสารหลักฐานนั้นทำโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์มิได้

มาตรา ๑๖ ในกรณีที่มีกฎหมาย กฎ มติ หรือคำสั่งกำหนดให้การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องทำเป็นลายลักษณ์อักษร เป็นหนังสือ หรือเป็นเอกสาร ถ้าเจ้าหน้าที่ของรัฐได้จัดทำโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามระบบที่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐกำหนดแล้ว ให้ถือว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ดำเนินการโดยชอบด้วยกฎหมาย กฎ มติ หรือคำสั่งนั้นแล้ว

ระบบที่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐกำหนดตามวรรคหนึ่งต้องสอดคล้องกับวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนดตามมาตรา ๖

มาตรา ๑๗ บรรดาข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานของรัฐต้องจัดเก็บตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ หรือเอกสารอื่นใดที่อยู่ในความครอบครองของหน่วยงานของรัฐ และต้องจัดเก็บตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติของคณะรัฐมนตรี ถ้าข้อมูลข่าวสารหรือเอกสารนั้นมิได้อยู่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ คณะรัฐมนตรีจะมีมติให้หน่วยงานของรัฐจัดเก็บในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์แทนการจัดเก็บเป็นเอกสาร และส่งมอบเอกสารต้นฉบับให้กรมศิลปากรเพื่อดำเนินการต่อไปตามกฎหมายว่าด้วยจดหมายเหตุแห่งชาติก็ได้

วิธีการจัดเก็บและรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ตามวรรคหนึ่ง ต้องเป็นไปตามมาตรฐานที่คณะรัฐมนตรีกำหนดตามมาตรา ๖

มาตรา ๑๘ ในกรณีให้เห็นสมควร คณะรัฐมนตรีจะกำหนดให้การจัดทำและเผยแพร่ราชกิจจานุเบกษาทำโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์แทนการจัดพิมพ์ก็ได้ แต่วิธีการดังกล่าวประชาชนต้องสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก รวดเร็ว และสามารถจัดทำสำเนาได้โดยตนเอง และในกรณีที่ประชาชนประสงค์จะได้สำเนาเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ให้เป็นหน้าที่ของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีที่จะต้องจัดให้โดยเร็ว โดยจะคิดค่าใช้จ่ายตามที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีประกาศกำหนดก็ได้

มาตรา ๑๙ ให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ และสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) ร่วมกันจัดทำวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามมาตรา ๖ เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดให้หน่วยงานของรัฐใช้และปฏิบัติ โดยจะจัดแบ่งวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นระยะเริ่มต้นและระยะต่อ ๆ ไป ก็ได้ แต่ระยะแรกสำหรับการเริ่มต้นดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ จะต้องจัดทำให้แล้วเสร็จเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาได้ภายในสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ข้อเสนอตามวรรคหนึ่ง ต้องคำนึงถึงการเชื่อมโยงถึงกันโดยสามารถใช้อุปกรณ์และข้อมูลที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้และประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก

ในระหว่างที่คณะรัฐมนตรียังมิได้มีมติกำหนดวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามมาตรา ๖ ให้หน่วยงานของรัฐปฏิบัติตามมาตรฐานอื่นใดที่มีการใช้งานกันอย่างแพร่หลายไปพลางก่อนได้

มาตรา ๒๐ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐประกาศกำหนดช่องทางอิเล็กทรอนิกส์สำหรับประชาชนติดต่อราชการตามมาตรา ๑๐ รวมทั้งกำหนดระบบสำหรับการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามมาตรา ๑๖ ให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติกำหนดตามมาตรา ๖

ในระหว่างที่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐยังมิได้ประกาศกำหนดช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๑๐ หรือกำหนดระบบสำหรับการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามมาตรา ๑๖ ให้ถือว่าการส่งคำขออนุญาตหรือติดต่อหรือการปฏิบัติหน้าที่โดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ใด ๆ ที่หน่วยงานของรัฐใช้อยู่เป็นการส่งหรือติดต่อที่ชอบตามมาตรา ๑๐ หรือเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ชอบตามมาตรา ๑๖ แล้วแต่กรณีแล้ว

มาตรา ๒๑ ให้หน่วยงานของรัฐเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการอนุญาตผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ และออกประกาศกำหนดวิธีการแสดงใบอนุญาตโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามมาตรา ๑๓ ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว

ในระหว่างที่หน่วยงานของรัฐยังมิได้ดำเนินการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการอนุญาตผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ ให้มีหน้าที่จัดส่งข้อมูลการอนุญาตให้แก่ประชาชนที่ขอข้อมูลภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอโดยไม่เรียกเก็บค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่าย

ในระหว่างที่ยังไม่มีการออกประกาศตามวรรคหนึ่ง ผู้รับอนุญาตจะแสดงใบอนุญาตโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์อย่างใดก็ได้ และให้ถือว่าการแสดงเช่นนั้นเป็นการชอบด้วยกฎหมายแล้ว

มาตรา ๒๒ ให้คณะรัฐมนตรีกำหนดหน่วยงานของรัฐหน่วยงานหนึ่งให้ทำหน้าที่ในการติดตาม เร่งรัด ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการตามมาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง และรายงานให้คณะรัฐมนตรีทราบทุกหกสัปดาห์ว่าหน่วยงานของรัฐได้ยังมีได้ดำเนินการตามมาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง พร้อมทั้งประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

ให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐตามวรรคหนึ่งที่จะแจ้งให้หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยทราบถึงหน้าที่ที่หน่วยงานของรัฐจะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ และระยะเวลาที่จะต้องดำเนินการโดยให้แจ้งเตือนทุกสัปดาห์

มาตรา ๒๓ เพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการทำความเข้าใจเนื้อหาสาระและปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง ให้เป็นหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาที่จะจัดให้มีและปรับปรุงฐานข้อมูลทางกฎหมายและระบบการสืบค้นกฎหมายโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ให้เกิดความสะดวก รวดเร็ว และง่ายต่อการเข้าถึงของประชาชนโดยเร็ว

มาตรา ๒๔ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

บันทึกวิเคราะห์สรุป

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.

คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ซึ่งเป็นร่างกฎหมายตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับปรับปรุง) กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ ปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารงานและการบริการภาครัฐไปสู่ระบบดิจิทัล จึงต้องเสนอต่อที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาตามมาตรา ๒๗๐ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ มาตรา ๒๕๘ ข. ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน (๑) บัญญัติให้มีการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารราชการแผ่นดินและการจัดทำบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดิน และเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน แต่บทบัญญัติของกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันส่วนใหญ่ยังไม่เอื้อต่อการนำวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการอนุญาต การให้บริการ หรือการให้สวัสดิการแก่ประชาชน ส่งผลให้ประชาชนมีภาระและต้นทุนในการติดต่อกับภาครัฐที่สูงเกินสมควร เป็นอุปสรรคต่อการเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และไม่สอดคล้องกับเทคโนโลยีที่พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว สมควรมีกฎหมายกลางว่าด้วยการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อส่งเสริมให้การทำงานและการให้บริการของภาครัฐสามารถใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นหลักได้ และโดยที่การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติราชการนั้นเป็นการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับปรับปรุง) กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ ปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารงานและการบริการภาครัฐไปสู่ระบบดิจิทัล จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดให้การยื่นคำขอหรือการติดต่อระหว่างประชาชนกับหน่วยงานของรัฐ การติดต่อราชการระหว่างหน่วยงานของรัฐด้วยกัน และระหว่างเจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงานของรัฐ สามารถใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้โดยชอบด้วยกฎหมาย เพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาทางเทคโนโลยีในปัจจุบัน อันจะเป็นการอำนวยความสะดวกและลดภาระค่าใช้จ่ายของประชาชน รวมทั้งลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพแก่การปฏิบัติราชการของภาครัฐ ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕๘ ข. (๑) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติได้ดังนี้

๒.๑ กำหนดขอบเขตการใช้บังคับของร่างพระราชบัญญัติฯ ให้ใช้บังคับแก่หน่วยงานของรัฐทุกหน่วย เว้นแต่

- (๑) รัฐวิสาหกิจที่เป็นบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด
- (๒) หน่วยงานของรัฐในฝ่ายนิติบัญญัติ
- (๓) หน่วยงานของรัฐในฝ่ายตุลาการ
- (๔) องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ
- (๕) องค์กรอัยการ และ
- (๖) หน่วยงานอื่นของรัฐที่กำหนดในกฎกระทรวง

ทั้งนี้ ในกรณีที่จะใช้ร่างพระราชบัญญัตินี้แก่หน่วยงานตาม (๒) (๓) (๔) หรือ (๕) ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา โดยพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวจะกำหนดให้ใช้แก่หน่วยงานนั้นทั้งหมดหรือบางหน่วยงาน หรืองานบางประเภทก็ได้ (ร่างมาตรา ๔ และบทนิยามคำว่า “หน่วยงานของรัฐ” ในร่างมาตรา ๕)

๒.๒ กำหนดให้การปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานตาม ๒.๑ ข้างต้นให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ โดยไม่ต้องปฏิบัติตามหมวด ๔ ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐ (มาตรา ๓๕) แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๔๔ เว้นแต่คณะรัฐมนตรีจะมีมติกำหนดเป็นอย่างอื่น ทั้งนี้ เพื่อขจัดความซ้ำซ้อนในการใช้บังคับกฎหมาย โดยเปิดช่องให้ในกรณีมีเหตุผลความจำเป็น หน่วยงานของรัฐอาจเสนอคณะรัฐมนตรีกำหนดให้หน่วยงานนั้นปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์แทนก็ได้ (ร่างมาตรา ๓)

๒.๓ กำหนดให้ประชาชนสามารถยื่นคำขอ จ่ายเงิน หรือติดต่อราชการโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ โดยให้ถือว่าเป็นการขอด้วยกฎหมาย และเจ้าหน้าที่ของรัฐจะปฏิเสธไม่รับคำขอนั้นเพียงเพราะเหตุที่ผู้ขออนุญาตใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์มิได้ (ร่างมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง และวรรคสี่) ในการนี้ ได้กำหนดมาตรการเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าว ดังนี้

(๑) กำหนดให้สำเนาเอกสารหลักฐานประกอบคำขอที่ส่งโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ผู้ส่งไม่ต้องลงนามรับรอง (ร่างมาตรา ๗ วรรคสอง)

(๒) กรณีที่มีกฎหมายหรือกฎกำหนดให้คำขอต้องทำตามแบบ วิธีการ หรือเงื่อนไขที่กำหนด การยื่นคำขอโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์โดยมีข้อความตรงตามแบบนั้น ๆ แล้วให้ถือว่าได้ยื่นคำขอตามแบบ วิธีการ หรือเงื่อนไขที่กำหนดนั้นแล้ว (ร่างมาตรา ๗ วรรคสาม)

(๓) กำหนดให้การส่งเอกสารประกอบคำขอโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ให้ถือว่าได้ยื่นหรือส่งเอกสารครบจำนวนแล้ว (ร่างมาตรา ๗ วรรคสาม)

(๔) กำหนดให้หน่วยงานของรัฐอาจกำหนดวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อให้ผู้ยื่นคำขอทางอิเล็กทรอนิกส์ปฏิบัติเพิ่มเติมด้วยก็ได้ แต่วิธีการดังกล่าวต้องเป็นไปเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน หรือเพื่อการยืนยันตัวตน (ร่างมาตรา ๘) เช่น การสร้างแบบฟอร์มคำขออิเล็กทรอนิกส์ให้ประชาชนสามารถกรอกในระบบและยื่นทางอิเล็กทรอนิกส์ได้โดยไม่ต้องเขียนในแบบที่เป็นกระดาษแล้วสแกนส่งทางอีเมล เป็นต้น

(๕) กำหนดให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานผู้อนุญาตที่จะติดต่อกับสำนักทะเบียนกลาง ตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรเพื่อตรวจสอบความถูกต้องแท้จริงของบัตรประจำตัวประชาชน และให้เป็นหน้าที่ของสำนักทะเบียนกลางที่จะตรวจสอบและแจ้งผล (ร่างมาตรา ๘)

ทั้งนี้ ยกเว้นกรณีดังต่อไปนี้ ซึ่งโดยหลักแล้วจะไม่สามารถยื่นคำขอโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ เว้นแต่กฎหมายเฉพาะในเรื่องนั้นจะกำหนดให้ดำเนินการโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ (ร่างมาตรา ๗ วรรคห้า)

- (๑) การจดทะเบียนเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์
- (๒) การจดทะเบียนที่ผู้ขอต้องดำเนินการเองเฉพาะตัว ได้แก่
 - (๒.๑) การสมรส
 - (๒.๒) การหย่า
 - (๒.๓) การรับบุตรบุญธรรม และ
 - (๒.๔) การอื่นทำนองเดียวกับ (๒.๑) ถึง (๒.๓)
- (๓) การขอมีบัตรประจำตัวประชาชน หนังสือเดินทาง หรือเอกสารอื่นใดที่โดยลักษณะของเอกสารนั้นผู้ขอจำเป็นต้องดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดด้วยตนเองเพื่อให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบ
- (๔) การอื่นใดที่กำหนดในกฎกระทรวง

๒.๔ กำหนดผลทางกฎหมายของการยื่นคำขอโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามร่างมาตรา ๗ โดยให้ถือว่าหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับตามวันเวลาที่คำขอหรือการติดต่อได้เข้าสู่ระบบอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น เว้นแต่กรณีที่คำขอหรือการติดต่อเข้าสู่ระบบนอกวันและเวลาทำการของหน่วยงานของรัฐนั้น ให้ถือว่าหน่วยงานของรัฐนั้นได้รับในวันหรือเวลาทำการถัดไป (ร่างมาตรา ๑๐) ทั้งนี้ เพื่อความชัดเจนในสิทธิและหน้าที่ของประชาชนผู้ยื่นคำขอ หน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่

๒.๕ กรณีที่ประชาชนได้ยื่นคำขอหรือติดต่อกับหน่วยงานของรัฐโดยใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ การติดต่อหรือออกเอกสารหลักฐานใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้นั้น ให้ทำโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ เว้นแต่ผู้นั้นจะได้ระบุไว้เป็นประการอื่นในการยื่นคำขออนุญาตหรือในการติดต่อ (ร่างมาตรา ๑๑) เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนตามความประสงค์และความพร้อมทางเทคโนโลยีของผู้นั้น โดยประชาชนที่ยื่นคำขอทางอิเล็กทรอนิกส์จะขอรับแจ้งผลการพิจารณาหรือใบอนุญาตเป็นเอกสารก็ได้ เช่นเดียวกับประชาชนที่ยื่นคำขอเป็นเอกสารจะขอรับเอกสารในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ แต่ถ้าไม่มีการขอเป็นอย่างอื่นกฎหมายจะสันนิษฐานว่าผู้ยื่นคำขอเป็นเอกสารประสงค์จะได้รับการติดต่อกลับเป็นเอกสาร ส่วนผู้ยื่นคำขอทางอิเล็กทรอนิกส์มีความพร้อมและประสงค์จะได้รับการติดต่อกลับ รวมทั้งการออกใบอนุญาตหรือเอกสารอื่นใดทางอิเล็กทรอนิกส์ด้วย

๒.๖ ในกรณีที่ประชาชนยื่นคำขออนุญาต ณ หน่วยงานของรัฐ และมีความจำเป็นที่หน่วยงานของรัฐผู้อนุญาตต้องใช้สำเนาเอกสารหลักฐานที่หน่วยงานของรัฐได้ออกให้แก่ผู้ขออนุญาต ถ้าผู้ขออนุญาตได้นำเอกสารต้นฉบับมาแสดงแล้ว หน่วยงานของรัฐผู้อนุญาตมีหน้าที่จัดทำสำเนาและรับรองความถูกต้องของสำเนาเอกสารนั้นเองโดยไม่เรียกเก็บค่าใช้จ่ายใด ๆ จากผู้ขออนุญาต และจะอาศัยเหตุที่ต้องจัดทำสำเนาดังกล่าวมาเป็นข้ออ้างในความล่าช้ามิได้ (ร่างมาตรา ๑๒) เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน และสอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๖๑ เรื่อง มาตรการอำนวยความสะดวกและลดภาระแก่ประชาชน (การไม่เรียกสำเนาเอกสารที่ทางราชการออกให้ จากประชาชน)

๒.๗ ในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้ผู้รับอนุญาตต้องแสดงใบอนุญาตไว้ในที่เปิดเผย ผู้รับอนุญาตจะแสดงใบอนุญาตนั้นโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามที่ผู้อนุญาตประกาศกำหนดก็ได้ และผู้อนุญาตต้องเปิดเผยข้อมูลการอนุญาตที่เป็นปัจจุบันให้ประชาชนทั่วไปสามารถตรวจสอบ ผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ได้โดยสะดวกโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย (ร่างมาตรา ๑๓) ทั้งนี้ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ผู้รับใบอนุญาตในการแสดงใบอนุญาต รวมทั้งอำนวยความสะดวกให้ประชาชนทั่วไปในฐานะผู้บริโภคหรือผู้รับบริการสามารถตรวจสอบข้อมูลการได้รับอนุญาตของผู้ประกอบการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้โดยไม่ต้องเดินทางไปตรวจสอบ ณ สถานที่ประกอบการ นอกจากนั้น ได้กำหนดให้ประชาชนสามารถแสดงใบอนุญาตหรือเอกสารหลักฐานที่ต้องพกติดตัว เป็นภาพทางอิเล็กทรอนิกส์ให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบก็ได้ (เช่น การแสดงภาพใบขับขี่ที่ถ่ายรูปเก็บไว้ในโทรศัพท์มือถือ) เว้นแต่เป็นบัตรประจำตัว หนังสือเดินทาง และใบอนุญาตหรือเอกสารหลักฐานอื่น ที่มีกฎกระทรวงกำหนดให้ต้องแสดงเป็นเอกสารตัวจริงเท่านั้น (ร่างมาตรา ๑๔)

๒.๘ กำหนดให้การติดต่อระหว่างหน่วยงานของรัฐด้วยกัน และระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐกับหน่วยงานของรัฐ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่ได้กระทำโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ให้ถือว่าชอบด้วยกฎหมายและใช้เป็นหลักฐานตามกฎหมายได้ ซึ่งรวมถึงการใช้เป็นหลักฐานในการเบิกจ่ายเงินแผ่นดินด้วย ในกรณีที่มิมีกฎระเบียบใดไม่สอดคล้องกับหลักการดังกล่าว หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องดำเนินการแก้ไขกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการใช้ออกสารในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์เป็นหลักฐานในการเบิกจ่ายเงิน (ร่างมาตรา ๑๕ และร่างมาตรา ๑๖)

๒.๙ กำหนดหลักการรองรับการแปลงเอกสารในความครอบครองของรัฐเป็นรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บ โดยให้ส่งมอบเอกสารต้นฉบับให้กรมศิลปากรดำเนินการเกี่ยวกับเอกสารที่มีคุณค่าตามกฎหมายว่าด้วยจดหมายเหตุแห่งชาติต่อไป (ร่างมาตรา ๑๗)

๒.๑๐ กำหนดให้คณะรัฐมนตรีจะมีมติให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจัดทำ และเผยแพร่ราชกิจจานุเบกษาโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์แทนการจัดพิมพ์เป็นเล่มก็ได้ แต่วิธีการดังกล่าวประชาชนต้องสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก รวดเร็ว และสามารถทำสำเนาได้โดยตนเอง (ร่างมาตรา ๑๘)

๒.๑๑ กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจัดให้มีและปรับปรุงฐานข้อมูลทางกฎหมายและระบบการสืบค้นกฎหมายโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ให้เกิดความสะดวก รวดเร็ว และง่ายต่อการเข้าถึงของประชาชนโดยเร็ว (ร่างมาตรา ๒๓) เพื่อให้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเกี่ยวกับข้อมูลกฎหมายของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพัฒนาต่อยอดให้สามารถแสดงผลการสืบค้นได้อย่างแม่นยำ และเรียงลำดับผลการค้นหาตามความเกี่ยวข้องได้ตรงตามความประสงค์ของผู้สืบค้น สอดคล้องกับระดับการพัฒนาทางเทคโนโลยีของปัญญาประดิษฐ์ (artificial intelligence: AI) ในปัจจุบัน อันจะเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนให้สามารถทำความเข้าใจเนื้อหาของกฎหมายได้อย่างถูกต้อง สะดวก และรวดเร็วยิ่งขึ้น

๒.๑๒ กำหนดให้คณะรัฐมนตรีมีมติกำหนดวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งรวมถึงมาตรฐานข้อมูลด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่หน่วยงานของรัฐจะต้องใช้และปฏิบัติตาม ร่างพระราชบัญญัตินี้ ให้สอดคล้องกันและเชื่อมโยงถึงกันได้ (ร่างมาตรา ๖) โดยให้สำนักงาน ก.พ.ร. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ และสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) ร่วมกันจัดทำวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวเสนอต่อคณะรัฐมนตรี ภายใน ๒๔๐ วัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ โดยวิธีการที่เสนอจะแบ่งเป็นขั้นตอนหรือ

ระยะในการดำเนินการ (phase) ก็ได้ เพื่อให้การปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานของรัฐ มีมาตรฐานข้อมูลขั้นพื้นฐานเท่าที่จำเป็นสำหรับให้บริการประชาชนโดยเร็ว จากนั้นจึงพัฒนาต่อยอดไปสู่ระดับเทคโนโลยีที่สูงขึ้นต่อไป อนึ่ง ในระยะแรกหลังจากพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ก่อนที่ คณะรัฐมนตรีจะกำหนดวิธีการตามร่างมาตรา ๖ ให้หน่วยงานของรัฐปฏิบัติตามมาตรฐานอื่นใด ที่มีการใช้งานกันอย่างแพร่หลายไปพลางก่อนได้ (ร่างมาตรา ๑๙) เพื่อให้ในระหว่างนั้นประชาชน สามารถยื่นคำขอหรือติดต่อราชการโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ทันที

๒.๑๓ กำหนดบทเฉพาะกาลเพื่อเร่งรัดการดำเนินการต่าง ๆ ที่จำเป็นตามร่างพระราชบัญญัตินี้ เช่น การประกาศช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ประชาชนสามารถติดต่อหน่วยงานของรัฐ นั้น ๆ ได้ (เช่น เว็บไซต์ หรือที่อยู่อีเมลกลางของหน่วยงาน) การกำหนดระบบภายในหน่วยงานสำหรับการปฏิบัติราชการของเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ (เช่น ระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ ระบบอีเมลที่หน่วยงานนั้นจัดให้เจ้าหน้าที่ หรือแอปพลิเคชันไลน์ทางการของหน่วยงาน) การเปิดเผยข้อมูลหรือแสดงใบอนุญาตโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ (ร่างมาตรา ๒๐ และร่างมาตรา ๒๑) นอกจากนี้ ได้กำหนดให้คณะรัฐมนตรีพิจารณากำหนดหน่วยงานที่มีหน้าที่ แจกเตือน ติดตาม และเร่งรัดให้หน่วยงานของรัฐต่าง ๆ ดำเนินการตามร่างพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๒๒) เพื่อให้ประชาชนได้รับความสะดวกสมดังเจตนารมณ์ของร่างพระราชบัญญัติโดยเร็ว

๓. ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ

ร่างพระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. จะช่วยให้ประชาชนสามารถยื่นคำขออนุญาตหรือขออนุมัติ ขอดจดทะเบียนหรือขึ้นทะเบียน ขอแจ้งหรือจัดแจ้ง ขอการรับรองหรือขอความเห็นชอบ ขอความเห็นหรือขอให้พิจารณา ขออุทธรณ์ ร้องทุกข์ หรือร้องเรียน ขอรับเงินหรือขอรับสวัสดิการ รวมตลอดทั้งขอให้ดำเนินการหรือขอรับบริการอื่นใด จากหน่วยงานของรัฐ โดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ไม่ช้ากว่ากฎหมายหรือกฎระเบียบเฉพาะในเรื่องนั้น จะกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือเงื่อนไขไว้อย่างไร โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องจะปฏิเสธไม่รับคำขอนั้นของประชาชนเพียงเพราะเหตุที่ได้ยื่นโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์มิได้ ซึ่งจะส่งผลเป็นการอำนวยความสะดวก ลดขั้นตอนการติดต่อราชการ และลดภาระค่าใช้จ่ายให้แก่ประชาชน โดยประชาชนที่ไม่สะดวกหรือยังไม่มีความพร้อมที่จะดำเนินการโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ยังสามารถยื่นคำขอหรือติดต่อราชการโดยวิธีปกติเช่นเดิมได้ นอกจากนี้ ในส่วนการปฏิบัติราชการของภาครัฐ ทั้งในการออกใบอนุญาต เอกสาร หรือแจ้งผลการพิจารณาต่อประชาชน การติดต่อราชการระหว่างหน่วยงานของรัฐด้วยกันเอง รวมทั้งการติดต่อราชการระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐภายในหน่วยงานของรัฐใด ๆ ก็สามารถดำเนินการโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้โดยชอบเช่นเดียวกัน อันจะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานของภาครัฐและการให้บริการประชาชน ให้สามารถทำได้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยประชาชนที่ไม่สะดวกหรือยังไม่มีความพร้อมที่จะรับเอกสารหรือการติดต่อจากหน่วยงานของรัฐโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ สามารถแสดงความจำนงขอรับเอกสารหรือการติดต่อจากหน่วยงานของรัฐโดยทางไปรษณีย์เช่นเดิมได้

ตัวอย่างการคิดคำนวณการประหยัดต้นทุนของประชาชนในการติดต่อราชการ เช่น ปัจจุบันประเทศไทยมีประชากร ๗๐ ล้านคน หากประชาชนชาวไทย ๑ คน มีความจำเป็นต้องติดต่อราชการปีละ ๒ ครั้ง ค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยในการเดินทางไปติดต่อราชการคิดเป็น ๕๐๐ บาทต่อครั้ง ถ้าประชาชนเปลี่ยนมาใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์สร้างพระราชบัญญัตินี้จำนวนครึ่งหนึ่งของประชากรทั้งหมด จะประหยัดค่าใช้จ่ายด้านต้นทุนของประชาชนได้ถึง $[(๗๐,๐๐๐,๐๐๐ \times ๒ \times ๕๐๐) \div ๒ =] ๓๕,๐๐๐$ ล้านบาทต่อปี นอกจากนี้ ยังเป็นการประหยัดต้นทุนด้านเวลาซึ่งไม่ต้องเสียเวลาเดินทาง และไม่ต้องต่อคิวรอเจ้าหน้าที่ดำเนินการเนื่องจากจะยื่นเอกสารทางอิเล็กทรอนิกส์ในเวลาใดก็ได้ รวมทั้งยังประหยัดงบประมาณแผ่นดินจากค่ากระดาษที่หน่วยงานของรัฐต้องใช้และค่าส่งเอกสารทางไปรษณีย์อีกเป็นจำนวนมากด้วย

รายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น
ร่างพระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. จากผู้เกี่ยวข้องซึ่งเป็นประชาชนทั่วไป ตั้งแต่วันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๔ รวมระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็น ๙๗ วัน ผ่าน ๔ ช่องทาง ดังนี้

- (๑) การรับฟังความคิดเห็นผ่านเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (www.krisdika.go.th)
- (๒) การรับฟังความคิดเห็นผ่านเว็บไซต์ของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย (www.lawreform.go.th)
- (๓) การกระจายแบบสอบถาม (Google Forms) ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เช่น แอปพลิเคชัน Line Facebook โดยมีผู้แสดงความคิดเห็น ๘๒ คน
- (๔) การรับฟังความคิดเห็นผ่านทางเว็บไซต์ระบบกลางทางกฎหมาย Alpha version (www.lawtest.go.th) โดยมีผู้แสดงความคิดเห็น ๓๒ คน

นอกจากนั้น ได้รับฟังความคิดเห็นโดยการส่งหนังสือสอบถามความคิดเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน รวมจำนวน ๕๖ หน่วยงาน สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นและคำชี้แจงของสำนักงานฯ ได้ดังต่อไปนี้

ประเด็น	ความคิดเห็นและข้อสังเกต	คำชี้แจง
๑. ความเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติฯ โดยรวม	๑.๑ ทุกหน่วยงานและประชาชนที่ร่วมแสดงความคิดเห็นเห็นด้วยกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติฯ	-
	๑.๒ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เห็นว่า เนื่องจากประเทศไทยมีกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินการของรัฐและการดำเนินการในรูปแบบดิจิทัลหลายฉบับ ควรดำเนินการให้มีความสอดคล้องและสนับสนุนซึ่งกันและกัน	สำนักงานฯ เห็นพ้องด้วย โดยร่างมาตรา ๓ ได้บัญญัติขึ้นเพื่อขจัดความซ้ำซ้อนของกฎหมาย รวมถึงร่างมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่งก็นำหลักการตามมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่งแห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ฯ มาใช้บังคับ
	๑.๓ ประชาชนทั่วไปที่ร่วมแสดงความคิดเห็น ผ่าน Google Forms และระบบกลาง มีข้อสังเกตว่า กฎหมายนี้ต้องการโครงสร้างพื้นฐานทางด้านอิเล็กทรอนิกส์ที่มีคุณภาพและเสถียรภาพค่อนข้างสูงอยู่บนพื้นฐานของความปลอดภัย การรักษาความลับ ความรวดเร็ว และต้องใส่ใจกับระบบโครงสร้างพื้นฐานและงบประมาณที่จะใช้และการจัดซื้อจัดจ้างเป็นอย่างดี นอกจากนี้ ความสำเร็จของกฎหมายนี้ขึ้นอยู่กับความพยายามในการเรียนรู้และปรับใช้ของหน่วยงานให้ได้ตามประโยชน์ของนวัตกรรมเทคโนโลยี	สำนักงานฯ เห็นด้วยกับข้อสังเกตดังกล่าว การกำหนดวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามร่างมาตรา ๑๔ จึงคำนึงถึงความเชี่ยวชาญในหลายด้านประกอบกัน ไม่ว่าจะเป็นด้านเทคนิค ด้านกฎหมาย และด้านการบริหารงานภาครัฐ

ประเด็น	ความคิดเห็นและข้อสังเกต	คำชี้แจง
<p>๒. ร่างมาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด ๙๐ วันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป</p>	<p>กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพลังงาน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร และประชาชนทั่วไปที่ร่วมแสดงความคิดเห็น ผ่าน Google Forms และระบบกลาง มีข้อสังเกตว่าการกำหนด ๙๐ วันก่อนการใช้บังคับเป็นระยะเวลาที่สั้นไป ไม่เพียงพอต่อการเตรียมการเพื่อปฏิบัติตามกฎหมาย โดยในฝั่งของหน่วยงานรัฐ ต้องใช้เวลาในการจัดเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรและงบประมาณ รวมถึงการหาระบบที่เหมาะสมสำหรับการใช้งาน ศึกษาวิธีการใช้งาน ทดลองระบบ และฝึกอบรมบุคลากรในการใช้งาน เพื่อให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในฝั่งประชาชนก็ยังคงต้องการการประชาสัมพันธ์และการศึกษาวิธีการใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่หน่วยงานกำหนด เพื่อให้ยื่นคำร้องและดำเนินการอย่างถูกต้อง</p>	<p>การใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ในระยะเริ่มต้นไม่จำเป็นต้องใช้ระบบที่มีความซับซ้อน โดยอาจเริ่มจากการอำนวยความสะดวกโดยมีช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ให้ประชาชนสามารถติดต่อกับภาครัฐได้ เช่น การกำหนดอีเมลกลางของหน่วยงานของรัฐ ในการรับส่งข้อมูลและเอกสาร ตลอดจนเว็บไซต์หน่วยงานซึ่งมีอยู่แล้วในปัจจุบัน การกำหนดระยะเวลา ๙๐ วัน จึงเป็นไปเพื่อให้เกิดการเริ่มต้นการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ของภาครัฐเพื่อที่จะให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนได้โดยเร็ว</p>
<p>๓. ร่างมาตรา ๓ การกำหนดให้ไม่ต้องปฏิบัติตามหมวด ๔ แห่งพระราชบัญญัติธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๔๔</p>	<p>๓.๑ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมเห็นว่าร่างมาตรา ๓ การกำหนดให้ไม่ต้องปฏิบัติตามหมวด ๔ แห่งพระราชบัญญัติธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๔๔ อาจส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือ หรือความชอบด้วยกฎหมายของการปฏิบัติราชการตามร่างพระราชบัญญัติฯ ได้ เนื่องจากการทำธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์เดิมมีพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๔๙ และพระราชบัญญัติธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ฯ ซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์การปฏิบัติงานของภาครัฐไว้อยู่แต่เดิมแล้ว</p>	<p>วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่จะมีการดำเนินการตามร่างพระราชบัญญัตินี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐสามารถเริ่มดำเนินการได้ทุกหน่วยงาน ซึ่งแต่ละหน่วยงานมีความพร้อมในการดำเนินการอยู่ในระดับที่แตกต่างกัน วิธีการที่จะกำหนดจึงต้องสามารถรองรับมาตรฐานการดำเนินการขั้นพื้นฐานด้วยกรณีนี้ จึงจำเป็นต้องกำหนดยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามหมวด ๔ ของพระราชบัญญัติธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ฯ เพื่อให้ทุกหน่วยงานสามารถดำเนินการตามวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่จะกำหนดต่อไปได้</p>

ประเด็น	ความคิดเห็นและข้อสังเกต	คำชี้แจง
	<p>๓.๒ กระทรวงพาณิชย์ เห็นว่า หากจะกำหนดให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทนหมวด ๔ แห่งพระราชบัญญัติธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๔๔ ก็จำเป็นจะต้องกำหนดเนื้อหาให้ครอบคลุมทุกประเด็นสำคัญ ตามที่กำหนดในหมวดดังกล่าวด้วย</p>	<p>บทนิยามคำว่า “ขออนุญาต” และ “อนุญาต” ในร่างมาตรา ๕ ของร่างพระราชบัญญัติฯ ครอบคลุมถึงคำขอ การอนุญาต การจดทะเบียน คำสั่งทางปกครอง การชำระเงิน การประกาศหรือการดำเนินการใด ๆ ตามกฎหมายกับหน่วยงานของรัฐหรือโดยหน่วยงานของรัฐ ในมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๔๔ แล้ว สำหรับหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๔๔ ไม่ประสงค์ให้นำมาใช้ในการดำเนินการตามร่างพระราชบัญญัตินี้ เนื่องจากยังมีบางกรณีที่ไม่สอดคล้องกับแนวทางการให้บริการภาครัฐทางดิจิทัลตามเจตนารมณ์ของร่างพระราชบัญญัตินี้ เช่น มาตรา ๓ (๒) และมาตรา ๔ เป็นต้น</p>
	<p>๓.๓ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เห็นว่า การกำหนดข้อยกเว้นในร่างมาตรา ๓ ไม่ควรกำหนดโดยมติคณะรัฐมนตรี แต่ควรเป็นการกำหนดโดยกฎหมายที่มีลำดับศักดิ์เท่าเทียมกันหรือสูงกว่า</p>	<p>การกำหนดข้อยกเว้นโดยมติคณะรัฐมนตรี จะมีความยืดหยุ่นและพร้อมนำมาปรับใช้ได้อย่างรวดเร็วเมื่อมีเหตุผลความจำเป็น แต่การกำหนดตายตัวไว้ในกฎหมายหรือกฎกระทรวงต้องใช้ระยะเวลานานในการแก้ไขเพิ่มเติม รวมทั้งยังขาดความยืดหยุ่นที่จะปรับเปลี่ยนตามความเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วของเทคโนโลยีด้วย</p>

ประเด็น	ความคิดเห็นและข้อสังเกต	คำชี้แจง
๔. ร่างมาตรา ๔ ขอบเขตการใช้บังคับร่างพระราชบัญญัติ	สภาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งประเทศไทย เห็นว่า ร่างมาตรา ๔ แม้จะยกเว้นให้แก่หน่วยงานของรัฐในฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ องค์กรอัยการ และหน่วยงานอื่นของรัฐที่กำหนดในกฎกระทรวงแล้ว แต่อย่างไรก็ดี องค์กรในฝ่ายตุลาการหรือศาลได้เริ่มนำวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการปฏิบัติงานแล้ว ดังนั้น เพื่อการบูรณาการและปฏิรูปประเทศไปสู่ยุคดิจิทัล จึงเห็นสมควรให้หน่วยงานรัฐทุกภาคส่วนปฏิบัติราชการโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งอาจกำหนดเป็นช่วงระยะเวลาในการดำเนินการเพื่อให้หน่วยงานได้เตรียมความพร้อมและกำหนดระยะเวลาที่จะใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์อย่างเต็มรูปแบบ	ร่างพระราชบัญญัตินี้มิได้กำหนดห้ามหรือกระหน่ำต่อการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ทำอยู่ในปัจจุบันของหน่วยงานของรัฐที่ได้รับยกเว้นแต่อย่างใด โดยหน่วยงานเหล่านั้นยังคงปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามเดิมต่อไปได้ เช่น การออกข้อกำหนดของศาล หรือระเบียบขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ และเมื่อหน่วยงานใด (ทั้งหน่วยงานหรือเพียงบางหน่วยงานย่อยภายใน) มีความพร้อมที่จะใช้บังคับกฎหมายนี้ทั้งหมดหรือแต่บางส่วน ก็สามารถเสนอร่างพระราชกฤษฎีกาตามร่างมาตรา ๔ วรรคสองต่อไปได้ สำหรับหน่วยงานของรัฐที่ไม่ได้รับยกเว้น จะต้องใช้บังคับมาตรการตามร่างพระราชบัญญัติกับทุกหน่วยในหน่วยงาน ไม่อาจเลือกใช้เฉพาะบางส่วนของร่างฯ หรือเลือกใช้เฉพาะแก่บางหน่วยงานย่อยภายในได้
๕. ร่างมาตรา ๕ บทนิยามศัพท์	สมาคมธนาคารไทย และสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) เห็นว่า ร่างมาตรา ๕ นิยามคำว่า “หน่วยงานของรัฐ” ไม่เหมือนกับที่นิยามไว้ในพระราชบัญญัติธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๔๔ และพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. ๒๕๖๒ อาจทำให้เกิดปัญหาสับสนในการตีความเพื่อปฏิบัติตาม เพราะมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกัน	การกำหนดนิยามในกฎหมายแต่ละฉบับพิจารณาตามวัตถุประสงค์และเนื้อหาของกฎหมายฉบับนั้น ๆ

ประเด็น	ความคิดเห็นและข้อสังเกต	คำชี้แจง
<p>๖. ร่างมาตรา ๖ วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์และมาตรฐานข้อมูลที่คณะรัฐมนตรีกำหนดสำหรับการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานของรัฐ</p>	<p>๖.๑ สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) เห็นว่าร่างมาตรา ๖ ควรมีคณะกรรมการทำหน้าที่พิจารณากลับกรองวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ รวมถึงมาตรฐานข้อมูลด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารก่อนเสนอคณะรัฐมนตรี โดยเสนอให้ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล</p>	<p>สำนักงานฯ เห็นด้วยว่าการกำหนดวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามร่างมาตรา ๖ เป็นสิ่งที่มีความสำคัญ และได้เพิ่มเติมให้การพิจารณาจัดทำวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์และมาตรฐานข้อมูลตามร่างมาตรา ๑๔ เป็นการดำเนินการร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งด้านเทคนิคด้านกฎหมาย และด้านการบริหารงานภาครัฐ ซึ่งการดำเนินงานของหน่วยงานทั้งสี่ในร่างมาตรา ๑๔ ก็สามารถเสนอคณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลพิจารณาตามหน้าที่และอำนาจที่กำหนดในมาตรา ๗ (๓) ประกอบมาตรา ๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้หากสามารถดำเนินการได้ทันตามระยะเวลาที่กำหนด</p>
	<p>๖.๒ สภาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งประเทศไทย เห็นว่า ควรให้ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมกำหนดร่างมาตรฐานร่วมกับภาครัฐ รวมถึงร่วมพิจารณาในรายละเอียด และปรับลดขั้นตอนต่าง ๆ เพื่อให้การนำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาประยุกต์เป็นไปอย่างรวดเร็ว</p>	<p>มาตรา ๑๔ วรรคสอง ได้กำหนดให้การเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์และมาตรฐานตามร่างมาตรา ๖ ต้องคำนึงถึงการเชื่อมโยงถึงกัน โดยสามารถใช้อุปกรณ์และข้อมูลที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก ทั้งนี้ ในการดำเนินการจัดทำข้อเสนอดังกล่าว หน่วยงานที่มีหน้าที่ก็ยังคงสามารถหารือภาคส่วนต่าง ๆ ได้ตามความเหมาะสม</p>

ประเด็น	ความคิดเห็นและข้อสังเกต	คำชี้แจง
<p>๗. ร่างมาตรา ๗ การยื่นคำขอและติดต่อราชการของประชาชนโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์</p>	<p>๗.๑ สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ มีข้อสังเกตว่า อาจเกิดปัญหาในการตีความระหว่างข้อยกเว้นไม่ใช้บังคับกับการจดทะเบียนเกี่ยวกับบอสังหาริมทรัพย์ หรือการจดทะเบียนผู้ที่ขอจดทะเบียนเฉพาะตัว (การสมรส หย่า รับบุตรบุญธรรม) ในร่างมาตรา ๗ และมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ฯ เนื่องจากขอบเขตการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ของเอกชน และการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานรัฐที่ไม่สามารถดำเนินการได้ตามข้อยกเว้นในร่างพระราชบัญญัตินี้และพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ฯ อาจขัดแย้งกัน</p>	<p>กฎหมายแต่ละฉบับมีหลักการและวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน จึงกำหนดข้อยกเว้นตามบริบทของกฎหมายนั้น ๆ เมื่อร่างมาตรา ๗ วรรคหนึ่งกำหนดให้บุคคลดำเนินการยื่นคำขอใด ๆ ต่อรัฐได้โดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นวิธีการที่สะดวกรวดเร็ว จึงต้องกำหนดข้อยกเว้นสำหรับกรณีและผู้ประสงค์จะทำนิติกรรมต้องดำเนินการด้วยตนเองต่อหน้าเจ้าหน้าที่เพื่อให้เจ้าหน้าที่ได้ทราบความประสงค์ที่แท้จริงจากการแสดงเจตนาที่ชัดแจ้ง โดยกรณีเป็นความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับปัจเจกบุคคล แต่สำหรับพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ฯ ซึ่งรับรองผลทางกฎหมายของธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ที่กว้างครอบคลุมไปถึงกรณีระหว่างเอกชนด้วยกัน พระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๕๔ จึงมีความจำเป็นต้องกำหนดข้อยกเว้นให้กว้างกว่า เพื่อให้ธุรกรรมทางครอบครัวและมรดกทั้งหมดต้องดำเนินการทางกายภาพเท่านั้น เช่น การทำสัญญาเรื่องทรัพย์สินก่อนสมรส การทำพินัยกรรม การตัดมิให้รับมรดก การสละมรดก เป็นต้น</p>

ประเด็น	ความคิดเห็นและข้อสังเกต	คำชี้แจง
	<p>๗.๒ สมาคิติจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งประเทศไทย เสนอ ๒ ประเด็นว่า</p> <ul style="list-style-type: none"> - ในการเก็บค่าธรรมเนียมในการขออนุญาต ควรมีอัตราเดียวกับการขออนุญาตในกรณีทั่วไปหรือต่ำกว่า จึงควรระบุส่วนค่าธรรมเนียมให้ชัดเจน - การทำธุรกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ที่ได้รับยกเว้นตามร่างพระราชบัญญัตินี้ ยังคงมีการดำเนินการที่ล่าช้า ในบางขั้นตอนจึงอาจสามารถนำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาประยุกต์ใช้ เพื่อลดขั้นตอนและเวลาดำเนินการได้ 	<ul style="list-style-type: none"> - ค่าธรรมเนียมเป็นไปตามที่กฎหมายหรือกฎเฉพาะในเรื่องนั้นกำหนด ซึ่งในบางเรื่องแม้ดำเนินการทางอิเล็กทรอนิกส์แต่ภาระงานในการพิจารณาของเจ้าหน้าที่อาจยังคงเหมือนเดิม มิได้ลดลง การแก้ไขอัตราค่าธรรมเนียมให้สอดคล้องกับวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์รวมถึงการยกเลิกบางรายการจึงต้องพิจารณาในชั้นการประเมินผลสัมฤทธิ์ ของกฎหมายแต่ละฉบับ ทั้งนี้ ฝ่ายเลขานุการฯ ขอนำข้อสังเกตนี้แจ้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำเสนอคณะกรรมการกฤษฎีกาซึ่งพิจารณาร่างกฎหมายต่าง ๆ ต่อไป - ร่างพระราชบัญญัตินี้ยกเว้นเพียงกรณีบุคคลยื่นคำขอจดทะเบียนเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ แต่ในการปฏิบัติงานภายในหน่วยงานที่มีหน้าที่และอำนาจในเรื่องดังกล่าว ยังคงสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและลดขั้นตอนได้ตามปกติ อนึ่ง กฎหมายเฉพาะที่มีการจดทะเบียนอสังหาริมทรัพย์ใด ๆ สามารถกำหนดให้จดทะเบียนเรื่องนั้นทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ ทั้งนี้ ตามข้อยกเว้นที่กำหนดไว้ท้ายร่างมาตรา ๗ วรรคห้า

ประเด็น	ความคิดเห็นและข้อสังเกต	คำชี้แจง
- การกำหนดบทवादในกฎหมายกลาง	๗.๓ สำนักงาน ก.พ.ร. เห็นว่า อาจกำหนดให้บทบัญญัติของกฎหมายใดที่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการปฏิบัติตามมากขึ้น เนื่องจากกฎหมายของหน่วยงานหลายฉบับอาจยังมีบทบัญญัติซึ่งกำหนดให้สอดคล้องกับร่างมาตรา ๗	การบัญญัติบทवादให้กฎหมายใดที่ขัดหรือแย้งกับร่างพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้ร่างพระราชบัญญัตินี้ อาจก่อปัญหาการใช้การตีความกฎหมายในอนาคตได้ เช่น หากมีกฎหมายใหม่ออกในภายหลัง ซึ่งนิติกรรมหรือธุรกรรมตามกฎหมายนั้น จำเป็นต้องดำเนินการต่อหน้าพนักงานเจ้าหน้าที่เท่านั้น และกฎหมายนั้นบัญญัติว่าใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ไม่ได้ จะเกิดปัญหาว่าต้องปฏิบัติตามร่างพระราชบัญญัตินี้ที่มีบทवादเช่นว่านั้น หรือกฎหมายดังกล่าวซึ่งตราขึ้นในภายหลัง
๘. ร่างมาตรา ๘ การกำหนดวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อให้ผู้ขออนุญาตปฏิบัติเพิ่มเติม	๘.๑ สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) เห็นว่า ร่างมาตรา ๘ การกำหนดวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อให้ผู้ขออนุญาตปฏิบัติเพิ่มเติม นอกจากจะต้องเป็นไปเพื่ออำนวยความสะดวกแล้ว ควรเพิ่ม “เพื่อป้องกันความเสี่ยง” แก่ผู้ขออนุญาตด้วย เนื่องจากการทำธุรกรรมโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์มีความเสี่ยงที่แตกต่างกัน ๘.๒ กระทรวงพาณิชย์ เห็นว่า เพื่อป้องกันการกำหนดวิธีการที่แตกต่างกัน ควรมีหน่วยงานที่มีหน้าที่กำหนดมาตรฐานกลางในการดำเนินการ เพื่อลดภาระของผู้ขออนุญาต	เห็นด้วยกับการกำหนดกลไกเพื่อป้องกันความเสี่ยงแก่ผู้ขออนุญาต ซึ่งกลไกดังกล่าวเป็นสิ่งที่ภาครัฐสามารถกำหนดในการจัดทำวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ แต่ไม่ได้กำหนดเกณฑ์ดังกล่าวไว้ในร่างมาตรา ๘ เพื่อมิให้หน่วยงานสร้างภาระแก่ผู้ขออนุญาตให้ต้องปฏิบัติเพิ่มเติม วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามร่างมาตรา ๘ เป็นกรณีเฉพาะสำหรับคำขอเรื่องนั้น เช่น แบบฟอร์มคำขออิเล็กทรอนิกส์ ส่วนมาตรฐานกลางของวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นกรณีตามร่างมาตรา ๖
๙. ร่างมาตรา ๑๐ ผลทางกฎหมายของการยื่นทางอิเล็กทรอนิกส์	๙.๑ สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) เห็นว่า ควรมีการกำหนดระดับการให้บริการ (Service Level Agreement : SLA) ไว้ด้วย	การกำหนด SLA สามารถกระทำได้ในขั้นตอนตามร่างมาตรา ๖

ประเด็น	ความคิดเห็นและข้อสังเกต	คำชี้แจง
	<p>๙.๒ สภาผู้ส่งสินค้าทางเรือแห่งประเทศไทย เห็นว่า กรณีที่ยื่นผิดหน่วยงาน ควรกำหนดระยะเวลาในการแจ้งกลับของเจ้าหน้าที่ให้ประชาชนทราบด้วย</p>	<p>การกำหนดหน้าที่ให้ส่งเรื่องต่อหรือแจ้งกลับกรณียื่นคำขอทางอิเล็กทรอนิกส์ผิดช่องทาง ซึ่งมีได้กำหนดกำหนดระยะเวลาในการแจ้งกลับของเจ้าหน้าที่เนื่องจากกรณีนี้เป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนเพิ่มเติมที่ไม่ต้องยื่นเอกสารใหม่อีกครั้ง ภารกิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐมีความแตกต่างหลากหลายและในบางกรณีเจ้าหน้าที่ที่ได้รับข้อมูลอาจไม่อยู่ในส่วนงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบหรือไม่สามารถตรวจสอบ inbox ของตนได้ นอกจากนี้ ร่างมาตรา ๒๐ วรรคหนึ่งได้กำหนดให้มีการประกาศช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานสำหรับประชาชนติดต่อเพื่อลดโอกาสในการส่งผิดด้วยแล้ว</p>
	<p>๙.๓ สภาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งประเทศไทย เสนอว่า ควรมีการกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการพิจารณาของหน่วยงานของรัฐซึ่งรับคำร้องทางอิเล็กทรอนิกส์ให้ชัดเจน ตลอดจนวิธีการเข้าถึงข้อมูลในกรณีที่มีการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงาน</p>	<p>ระยะเวลาในการพิจารณาหรือดำเนินการของหน่วยงานของรัฐเป็นไปตามกฎหมายเฉพาะในเรื่องนั้น ๆ โดยจะเริ่มนับเมื่อคำขอของผู้ยื่นเข้าสู่ระบบของหน่วยงาน</p>

ประเด็น	ความคิดเห็นและข้อสังเกต	คำชี้แจง
	๙.๔ กระทรวงพลังงานและกรมวิชาการเกษตร เห็นว่า การดำเนินการตามร่างมาตรา ๑๐ หากมีการส่งคำขอหรือติดต่อทางอิเล็กทรอนิกส์นอกเวลาราชการ ควรกำหนดให้ถือเอาวันและเวลาราชการที่จะถึงถัดไปเป็นวันที่ได้รับคำขอ	คณะกรรมการพัฒนากฎหมายรับฟังความเห็นของกระทรวงพลังงานและกรมวิชาการเกษตรแล้ว เห็นด้วยกับความคิดเห็นดังกล่าว จึงได้เพิ่มหลักการนับระยะเวลากรณีคำขอทางอิเล็กทรอนิกส์เข้าสู่ระบบนอกเวลาทำการของหน่วยงานของรัฐนั้น ๆ ไว้ในร่างมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่งแล้ว ทั้งนี้ เพื่อความชัดเจนในสิทธิหน้าที่ ของประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมทั้งเพื่อประโยชน์แก่การพิจารณาคดีของศาล
๑๐. ประเด็นการพิจารณาอนุญาต (มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๒)	<p>๑๐.๑ ประชาชนทั่วไปที่ร่วมแสดงความคิดเห็น ผ่าน Google Forms และระบบกลาง มีข้อสังเกตว่า วันและเวลาการรับคำขอ ควรเริ่มนับจากวันที่ประชาชนทำธุรกรรมผ่านระบบ หากส่งถึงหน่วยงานช้าไม่ควรถือเป็นความผิดพลาดของผู้ใช้บริการแต่เป็นความผิดพลาดของระบบสื่อสาร การนับจากวันที่เจ้าหน้าที่ได้รับข้อมูล จะทำให้ภาระและความผิดพลาดอยู่กับผู้ให้บริการ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ดำเนินการเข้าระบบล่าช้าหรือไม่ปรับปรุงระบบให้ทำงานได้มีประสิทธิภาพ</p> <p>๑๐.๒ กระทรวงพาณิชย์ เห็นว่า ร่างมาตรา ๑๒ ควรกำหนดหลักการในทางปฏิบัติของเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการบันทึกเป็นหลักฐาน เพื่อแสดงให้เห็นว่าได้มีการแสดงต้นฉบับของสำเนาเอกสารแล้ว และหากมีกรณีที่เจ้าหน้าที่ต้องรับรองความถูกต้องของสำเนาดังกล่าว ก็สามารถกระทำได้ในฐานะผู้ครอบครองเอกสารฉบับที่มีการบันทึกถึงการแสดงต้นฉบับไว้</p>	<p>กรณีที่เจ้าหน้าที่ดำเนินการเข้าระบบล่าช้าไม่เป็นเหตุให้การเริ่มนับวันขยายออกไป ส่วนกรณีที่เป็นความผิดพลาดของระบบแม้จะสร้างภาระด้านระยะเวลาแก่ประชาชน แต่ก็ยังไม่อาจถือได้ว่าเจ้าหน้าที่ได้รับข้อมูลจากประชาชนแล้ว ในประเด็นนี้สำนักงานฯ เห็นควรรับเป็นข้อสังเกตไปพิจารณาอีกครั้งในการจัดทำรายละเอียดวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ต่อไป</p> <p>ร่างมาตรา ๑๒ กำหนดหลักการเกี่ยวกับหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐในส่วนที่เป็นสาระสำคัญ ส่วนรายละเอียดในทางปฏิบัติแต่ละหน่วยงานสามารถกำหนดแนวทางให้สอดคล้องกับบริบทของระดับความพร้อมทางเทคโนโลยีและกระบวนการตามหน้าที่ และอำนาจตามกฎหมายในความรับผิดชอบของตนได้</p>

ประเด็น	ความคิดเห็นและข้อสังเกต	คำชี้แจง
	๑๐.๓ สภาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งประเทศไทย เห็นว่า ควรเพิ่มเรื่องการติดตามสถานะของการยื่นเรื่องต่อหน่วยงานของรัฐได้ เพื่อให้ประชาชนได้ทราบความคืบหน้าของกระบวนการที่ตนได้ยื่นไป และอาจทำให้กระบวนการพิจารณาของหน่วยงานรัฐเกิดความรวดเร็วขึ้น	ร่างพระราชบัญญัตินี้บัญญัติหลักการพื้นฐานและมาตรฐานขั้นต่ำที่รัฐต้องดำเนินการได้ ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถพัฒนาระบบให้อำนวยความสะดวกแก่ประชาชนยิ่งขึ้นต่อไปได้
๑๑. การแสดงใบอนุญาตโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ (มาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๔)	๑๑.๑ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน เห็นว่า ควรพิจารณาถึงวิธีการและแนวทางเพิ่มเติมที่ให้เจ้าหน้าที่รัฐตรวจสอบและยืนยันว่าใบอนุญาตที่นำมาแสดงเป็นเอกสารที่แท้จริง เช่น วุฒิการศึกษา และใบประกอบวิชาชีพ	ร่างมาตรา ๑๔ กำหนดให้สามารถแสดงใบอนุญาตแบบอิเล็กทรอนิกส์ได้ แทนกรณีที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปิดใบอนุญาตไว้ในที่เปิดเผย มิใช่ในกรณีการแสดงผลหลักฐานประกอบการติดต่อรับบริการต่าง ๆ ของรัฐ การยื่นเอกสารเท็จหรือการปลอมแปลงเอกสารในกรณีนี้ไม่คว่ายื่นในรูปแบบใด เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา อนึ่ง การพัฒนาและเชื่อมโยงฐานข้อมูลของหน่วยงานรัฐ ยังคงต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. ๒๕๖๒
	๑๑.๒ สภาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งประเทศไทย เห็นว่า การแสดงใบอนุญาตโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ควรมีการออกประกาศกำหนดวิธีการปฏิบัติอย่างชัดเจน และต้องให้ทุกหน่วยงานของรัฐยอมรับและปฏิบัติตาม เพื่อให้เป็นแนวทางเดียวกันทั้งประเทศ ไม่ใช่เฉพาะหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง	เมื่อผู้อนุญาตเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับใบอนุญาตในช่องทางอิเล็กทรอนิกส์แล้ว การแสดงเอกสารสามารถเปิดใช้งานผ่านช่องทางดังกล่าวได้ นอกจากนี้ ร่างมาตรา ๑๓ วรรคสอง ได้กำหนดให้สามารถออกกฎกระทรวงกำหนดกรอบแนวทางการแสดงใบอนุญาตโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ด้วยแล้ว

ประเด็น	ความคิดเห็นและข้อสังเกต	คำชี้แจง
	๑๑.๓ ประชาชนทั่วไปที่ร่วมแสดงความเห็น ผ่าน Google Forms และระบบกลาง เห็นด้วยว่า ควรแสดงเป็นเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ได้ แต่อย่างไรก็ดี ควรคำนึงถึงความเสี่ยงในการตรวจสอบ ความถูกต้องแท้จริงของเอกสารที่แสดง โดยเฉพาะในมุมมองของประชาชน ควรเป็นการเปิดใน แอปพลิเคชัน หรือเว็บไซต์เฉพาะ และมีการจับเวลาในแต่ละรอบ เพื่อป้องกันการปลอมแปลง เอกสาร และมีแอปพลิเคชันที่เจ้าหน้าที่สามารถสแกนเพื่อตรวจสอบได้ว่าเป็นเอกสารจริง มีรหัส ที่เข้าคู่กัน สำหรับการสแกนแต่ละครั้ง และมีการบันทึกข้อมูลการตรวจสอบ	ร่างมาตรา ๑๓ (๒) ได้กำหนดให้มีการ เปิดเผยข้อมูลใบอนุญาตที่แสดงโดยวิธีการ ทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้ประชาชนทั่วไป รวมทั้งเจ้าหน้าที่หน่วยงานอื่นสามารถ ตรวจสอบทางช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ แล้ว
๑๒. ร่างมาตรา ๑๕ การติดต่อ หรือส่งเรื่องถึงกันในระหว่าง หน่วยงานของรัฐด้วยกัน	๑๒.๑ กระทรวงการต่างประเทศ และกรุงเทพมหานคร มีข้อสังเกตว่า ร่างมาตรา ๑๕ การติดต่อ หรือส่งเรื่องถึงกันในระหว่างหน่วยงานของรัฐด้วยกัน ควรมีการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการส่ง และรับข้อมูลซึ่งเป็นข้อมูลข่าวสารลับ ให้สอดคล้องกับระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของ ทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ ด้วย	การปฏิบัติหน้าที่ระหว่างหน่วยงานของรัฐ เป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องอยู่แล้ว การรับส่งเอกสารลับจึงต้องดำเนินการตาม ระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทาง ราชการฯ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ ด้วย นอกจากนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการ ปฏิบัติในเรื่องดังกล่าว สำนักงานฯ และหน่วยงานกลางที่เกี่ยวข้อง ได้ร่วมกัน จัดทำร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยงานสารบรรณ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. รวมทั้งภาคผนวกที่เกี่ยวข้อง เพื่อรองรับ การดำเนินการตามร่างพระราชบัญญัตินี้ ด้วยแล้ว

ประเด็น	ความคิดเห็นและข้อสังเกต	คำชี้แจง
	๑๒.๒ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน เห็นว่าควรพิจารณากำหนดให้การที่หน่วยงานของรัฐที่ได้ติดต่อหรือส่งเรื่องผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ให้กับผู้ขออนุญาตไม่ว่าจะเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล ให้ถือว่าผู้ขออนุญาตได้รับเรื่องตามวันและเวลาที่ได้รับเช่นเดียวกัน เพื่อให้การสื่อสารระหว่างหน่วยงานและผู้รับบริการมีประสิทธิภาพและลดต้นทุนการให้บริการ	กรณีดังกล่าวเป็นไปตามมาตรา ๒๒ ประกอบมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๕๔ อยู่แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องกำหนดไว้สำหรับร่างมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง จำเป็นต้องกำหนดผลทางกฎหมายกรณีคำขอเข้าสู่ระบบของหน่วยงานของรัฐ เพื่อความชัดเจนในสิทธิหน้าที่ และป้องกันข้อโต้แย้งที่อาจเกิดขึ้นหากมีการส่งคำขอโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เข้าสู่ช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานของรัฐ ซึ่งหน่วยงานนั้นมีได้ประกาศกำหนดไว้
๑๓. การประกาศตามร่างมาตรา ๑๓ วรรคสอง ร่างมาตรา ๑๖ และร่างมาตรา ๑๙	กระทรวงพาณิชย์ และสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย เห็นว่าการประกาศตามร่างมาตรา ๑๓ วรรคสอง ร่างมาตรา ๑๖ และร่างมาตรา ๑๙ นั้น ควรมีหน่วยงานกลางเพื่อกำหนดแนวทางกลางสำหรับราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีจำนวนมากถึง ๗,๘๕๐ แห่ง เพื่อนำไปปรับใช้ในแนวทางเดียวกัน	การกำหนดแนวทางกลางอาจไม่รองรับความพร้อมที่แตกต่างกันในการดำเนินการด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ของแต่ละหน่วยงาน การจัดทำข้อมูลการอนุญาต และการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามร่างพระราชบัญญัตินี้จึงกำหนดให้เป็นไปตามแนวทางที่หน่วยงานพิจารณาตามความเหมาะสมกับข้อมูลและการปฏิบัติราชการของตน และเมื่อมีกฎกระทรวงตามร่างมาตรา ๑๓ วรรคสอง แล้ว แต่ละหน่วยงานสามารถพิจารณาออกประกาศให้เป็นไปตามกฎกระทรวงดังกล่าวก็ได้

ประเด็น	ความคิดเห็นและข้อสังเกต	คำชี้แจง
๑๔. อื่น ๆ	๑๔.๑ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เสนอว่าภารกิจในการประกาศเรื่องในราชกิจจานุเบกษาตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการประกาศเรื่องในราชกิจจานุเบกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ มีความสอดคล้องกับหลักการของร่างพระราชบัญญัตินี้ จึงสมควรเพิ่มการประกาศเรื่องในราชกิจจานุเบกษาโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ไว้ในร่างพระราชบัญญัตินี้ด้วย	คณะกรรมการพัฒนากฎหมายพิจารณาแล้วเห็นพ้องด้วยกับหลักการดังกล่าว จึงได้เพิ่มความเป็นร่างมาตรา ๑๘ แล้ว
	๑๔.๒ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ และกรุงเทพมหานคร มีข้อสังเกตว่า ควรมีการกำหนดเกี่ยวกับมาตรฐานความมั่นคงปลอดภัยของระบบและข้อมูลที่หน่วยงานต้องบริหารจัดการไว้ในร่างพระราชบัญญัติฯ ด้วย	เรื่องที่เป็นรายละเอียดทางเทคนิค ซึ่งเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วไปตามเทคโนโลยี อาจไม่สมควรกำหนดในกฎหมายระดับพระราชบัญญัติเพราะการแก้ไขเพิ่มเติมต้องใช้ระยะเวลานาน
	๑๔.๓ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ เสนอว่า ในอนาคตควรมีการจัดทำคู่มือเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินการในกรณีต่าง ๆ ในร่างพระราชบัญญัตินี้ให้ชัดเจน เช่น การเก็บรักษาและจัดการข้อมูลส่วนบุคคล การรับส่งข้อมูล การตรวจสอบความถูกต้องของเอกสาร รวมถึงการรวบรวมปัญหาและอุปสรรคที่พบในการดำเนินการ และวิธีการแก้ไข	แนวทางการดำเนินงานภายในหน่วยงาน แต่ละหน่วยงานสามารถกำหนดระเบียบหรือคู่มือภายในหน่วยงานได้ตามความเหมาะสมของระบบและกระบวนการงานตน สำหรับรายละเอียดวิธีดำเนินการเกี่ยวกับงานสารบรรณทางอิเล็กทรอนิกส์ทั่วไปของส่วนราชการ สามารถกำหนดในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณได้ ซึ่งในวาระเริ่มแรกนี้ สำนักงานฯ ได้ร่วมกับหน่วยงานกลางที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณเพื่อรองรับการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามร่างพระราชบัญญัตินี้ด้วยแล้ว

รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

ร่างพระราชบัญญัติ ร่างพระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.

กฎหมายใหม่

แก้ไข/ปรับปรุง

ยกเลิก

หน่วยงานของรัฐผู้เสนอร่างกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ

สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติในด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ซึ่งกำหนดให้มีการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการให้บริการสาธารณะ ตลอดจนกระบวนการอย่างคุ้มค่าและเชื่อมโยงถึงกัน เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส

สอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับปรับปรุง) ซึ่งกำหนดในกิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ ให้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารงานและการบริการภาครัฐไปสู่ระบบดิจิทัล โดยทบทวนกฎหมายและกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรค เพื่อแก้ไขให้เอื้อต่อการพัฒนาหน่วยงานของรัฐไปสู่องค์กรดิจิทัล และส่งเสริมให้เกิดระบบข้อมูลดิจิทัลของภาครัฐ

ส่วนที่ ๑

เหตุผลความจำเป็นที่ต้องตรากฎหมายและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๑. สภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา และผลกระทบของปัญหา

๑.๑ ปัญหาคืออะไร สาเหตุของปัญหาคืออะไร และผลกระทบของปัญหาคืออะไร

แม้ระบบเทคโนโลยีการติดต่อสื่อสารจะพัฒนามากว่า ๔๐ ปี และภาคธุรกิจได้นำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการประกอบการอยู่เสมอ การปฏิบัติราชการของหน่วยงานของรัฐส่วนใหญ่ อันได้แก่ การติดต่อระหว่างหน่วยงานของรัฐด้วยกัน การให้บริการประชาชน และการติดต่อระหว่างหน่วยงานของรัฐกับประชาชน ยังคงเป็นการดำเนินการด้วยเอกสาร หนังสือราชการ และสิ่งพิมพ์ในลักษณะที่เป็นสำเนาถาวร (physical copy) และยังคงกำหนดให้ประชาชนต้องติดต่อราชการโดยการส่งเอกสารหรือยื่นคำร้องต่าง ๆ ทางไปรษณีย์ หรือด้วยตนเอง ที่ทำการของหน่วยงานรัฐ เกิดความล่าช้าในการปฏิบัติหน้าที่และส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประสิทธิภาพการทำงานของหน่วยงาน อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มภาระค่าใช้จ่ายและเวลาของภาคธุรกิจและประชาชนทั่วไปในการติดต่อราชการเกินสมควร นอกจากนี้ การติดต่อสื่อสารโดยใช้กระดาษ ยังเป็นการสิ้นเปลืองทรัพยากรโดยไม่จำเป็น เนื่องจากในปัจจุบันการปฏิบัติราชการในทุกขั้นตอนสามารถดำเนินการด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้

สาเหตุสำคัญที่หน่วยงานของรัฐยังไม่สามารถนำวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการปฏิบัติราชการได้อย่างเต็มที่ มาจากข้อจำกัดที่ปรากฏในบทบัญญัติของกฎหมายหลายฉบับ ซึ่งกำหนดให้การปฏิบัติราชการหรือการติดต่อราชการของประชาชนต้องใช้ “สำเนาหลักฐาน” ที่ “เป็นลายลักษณ์อักษร” หรือจำกัดวิธีการติดต่อราชการเฉพาะการติดต่อด้วยตัวบุคคล สถานที่ทำการ หรือด้วยวิธีการส่งเอกสารทางไปรษณีย์ ซึ่งมีผลให้การใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ในการอนุญาต การให้บริการ และการให้สวัสดิการแก่ประชาชน ตลอดจนการปฏิบัติราชการระหว่างหน่วยงานของรัฐในหลายกรณี ยังมิได้รับการรับรองและมีผลทางกฎหมายอย่างสมบูรณ์ นอกจากนี้ เนื่องเจ้าหน้าที่ของรัฐส่วนใหญ่มีความคุ้นชินในการปฏิบัติงานด้วยเอกสาร ระบบการติดต่อสื่อสารด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ เช่น ระบบอีเมล ระบบการยืนยันตัวตนทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือระบบการเก็บข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ จึงยังไม่ได้มีการประยุกต์ใช้อย่างแพร่หลายและได้รับการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ

๑.๒ เหตุใดรัฐจึงควรแทรกแซงในเรื่องนี้

ด้วยเหตุที่อุปสรรคสำคัญที่ทำให้หน่วยงานของรัฐไม่สามารถนำวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการปฏิบัติราชการและการติดต่อราชการของประชาชนได้อย่างเต็มที่คือ ข้อจำกัดทางกฎหมาย รัฐจึงจำเป็นต้องเข้าแทรกแซงด้วยการตรากฎหมายกลางเพื่อรับรองให้การดำเนินการทางอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานราชการมีผลสมบูรณ์ในทางกฎหมาย

๒. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการแทรกแซง

ร่างพระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ฯ มีวัตถุประสงค์เพื่อรับรองให้การทำงานและการให้บริการของภาครัฐสามารถใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างสมบูรณ์ และเพื่อส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐนำวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์มาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่

๓. การแก้ปัญหาในปัจจุบัน

๓.๑ วิธีการแก้ปัญหาที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันคืออะไร

ในปัจจุบันหน่วยงานของรัฐบางหน่วยที่ไม่มีข้อขัดขัดทางกฎหมายและข้อจำกัดทางงบประมาณได้มีการนำวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติราชการและมีการพัฒนาระบบการให้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์แล้ว เช่น บางหน่วยงานมีระบบอีเมลเซิร์ฟเวอร์เพื่อใช้สำหรับการติดต่อภายในหน่วยงานและการติดต่อระหว่างหน่วยงานอย่างเป็นทางการ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กระทรวงการต่างประเทศ และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา) และบางหน่วยงานได้มีการพัฒนาระบบอิเล็กทรอนิกส์สำหรับการให้บริการประชาชนในภารกิจของตน (กรมสรรพสามิต กรมโรงงานอุตสาหกรรม และสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา) อย่างไรก็ตาม การปฏิบัติราชการและการให้บริการประชาชนโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวยังคงอยู่ในวงจำกัด เนื่องจากหลายหน่วยงานประสบปัญหาอุปสรรคจากข้อจำกัดของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และยังไม่มีการรับรองผลทางกฎหมายของการดำเนินการที่ชัดเจนเพียงพอในหลายกรณี ประกอบกับยังไม่มีการจัดให้มีระบบพื้นฐานที่สามารถใช้ร่วมกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ในการปฏิบัติราชการและการให้บริการประชาชนทางอิเล็กทรอนิกส์

๓.๒ ต่างประเทศแก้ปัญหาอย่างไร (ถ้ามี) และการดำเนินการดังกล่าวเหมาะสมกับสังคมไทยหรือไม่ อย่างไร

จากการศึกษา พบว่าหลายประเทศมีการเปลี่ยนแปลงระบบการทำงานภาครัฐ โดยการนำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาประยุกต์ใช้ในการให้บริการเพื่อนำไปสู่การพัฒนารัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (digital transformation to E-Government) โดยมีการปรับปรุงกฎหมายให้เอื้อต่อการนำเทคโนโลยีมาใช้พัฒนาประสิทธิภาพการทำงานของรัฐบาล และรับรองให้การบริการประชาชนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์มีผลตามกฎหมายเช่นเดียวกับการดำเนินการด้วยตนเองผ่านเอกสารที่เป็นกระดาษ แต่อย่างไรก็ดี พบว่าการแก้ไขปัญหานั้นต่างประเทศมักเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเป็นรายฉบับหรือรายประเด็นปัญหาเพื่อกำจัดอุปสรรคที่เกิดขึ้น ซึ่งต่างกับแนวทางของร่างพระราชบัญญัติฯ ที่กำหนดเป็นกฎหมายกลางให้หน่วยงานของรัฐจะต้องปฏิบัติตาม และให้บริการประชาชนด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งพิจารณาแล้วว่าจะมีประสิทธิภาพในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นและเหมาะสมกับบริบทของประเทศไทยโดยเฉพาะ

ตัวอย่างของกฎหมายต่างประเทศที่เป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาการนำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาประยุกต์ใช้ในการให้บริการภาครัฐมีดังนี้

- สหภาพยุโรป

กฎหมายกลางสหภาพยุโรปว่าด้วยวิธีการระบุตัวตนทางอิเล็กทรอนิกส์ และการดำเนินการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ที่นำเชื่อถือ (Regulation (EU) N°910/2014)^๑ เป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนา E-Government ในประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป โดยเป็นกฎหมายซึ่งกำหนดวิธีการระบุตัวตนทางอิเล็กทรอนิกส์ (electronic identification) และมาตรฐานการดำเนินการสำคัญเกี่ยวกับการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ๖ ประเภท คือ eSignature, Qualified Web Authentication Certificate, eTimestamp, eSeal, eID, และ Electronic Registered Delivery System โดยกฎหมายฉบับนี้ได้รับการยอมรับว่าเป็นกฎหมายสำคัญ ซึ่งวางพื้นฐานในการพัฒนา digital transformation ของสหภาพยุโรป^๒ และมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมทางกฎหมายของสหภาพยุโรปให้รองรับการติดต่อระหว่างรัฐและเอกชนด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่ปลอดภัย

- ประเทศนอร์เวย์

ประเทศนอร์เวย์ริเริ่มการพัฒนา E-government เมื่อปี ๒๕๔๘ ด้วยโครงการ eRule Project^๓ ซึ่งเป็นโครงการศึกษาทบทวนกฎและกฎหมายทุกฉบับ เพื่อค้นหาข้อกฎหมายหรือประเด็นกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการนำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการทำงานและติดต่อสื่อสารระหว่างรัฐและเอกชน โดยโครงการนี้นำมาสู่การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายและกฎหมายหลายฉบับ โดยเฉพาะการแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการแผ่นดิน (Public Administration Act) ในหลายจุดเพื่อให้การดำเนินการด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ได้รับการรับรองทางกฎหมาย เช่น การแจ้งเตือนผลการพิจารณาของเจ้าหน้าที่รัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์สามารถกระทำได้

^๑Regulation (EU) No 910/2014 of the European Parliament and of the Council of 23 July 2014 on electronic identification and trust services for electronic transactions in the internal market and repealing Directive 1999/93/EC OJ L 257, 28.8.2014, p. 73–114.

^๒European Commission, “Trust services identification” <<https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/policies/trust-services-and-eidentification>>

^๓OECD (2005b), OECD e-Government Studies: Norway, Paris

หากประชาชนได้แจ้งความจำนงไว้ นอกจากนี้ การแก้ไขกฎหมายที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ซึ่งทำให้การติดต่อราชการด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์มีผลทางกฎหมายและได้รับการยอมรับจากประชาชนและเจ้าหน้าที่รัฐมากขึ้น คือ การแก้ไขคำนิยามของคำว่า “Written” ซึ่งเป็นรูปแบบการสื่อสารในลักษณะที่เป็นหนังสือหรือเป็นลายลักษณ์อักษร ให้มีความหมายรวมถึงการสื่อสารในรูปแบบทางอิเล็กทรอนิกส์ด้วย^๔

- ประเทศเนเธอร์แลนด์^๕

ประเทศเนเธอร์แลนด์เริ่มการพัฒนาไปสู่ E-government ในปี ๒๕๔๗ ด้วยการตรากฎหมาย Electronic Announcement Act ขึ้น เพื่อกำหนดหน้าที่ให้หน่วยงานรัฐต้องเผยแพร่เอกสารราชการที่เป็น official publications ผ่านช่องทางออนไลน์ในรูปแบบเอกสารดิจิทัล โดยล่าสุดรัฐบาลของประเทศเนเธอร์แลนด์มีแผนการที่จะแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติฉบับนี้ เพื่อพัฒนาเครือข่ายการแจ้งแก่ทุกครัวเรือนโดยทางอีเมลแทนการส่งไปรษณีย์ และเช่นเดียวกันกับประเทศนอร์เวย์ ประเทศเนเธอร์แลนด์ได้มีแก้ไขปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการแผ่นดิน ในปี ๒๕๔๗ เพื่อสร้างกลไกกฎหมายที่รองรับการใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่รัฐ นอกจากนี้ ในปี ๒๕๖๐ รัฐสภาได้ออกกฎหมายว่าด้วยรัฐบาลดิจิทัล (Digital Government Law)^๖ เพื่อกำหนดมาตรฐานในการจัดการข้อมูลและความปลอดภัยในการให้บริการของรัฐผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ และรับรองสิทธิของประชาชนในการเข้าใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ของทางราชการที่มีความปลอดภัย

๔. การรับฟังความคิดเห็น

ได้รับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องแล้ว

ได้นำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการวิเคราะห์ผลกระทบแล้ว

๕. ความสัมพันธ์หรือความใกล้เคียงกับกฎหมายอื่น

ร่างกฎหมายนี้มีความสัมพันธ์หรือใกล้เคียงกับกฎหมายและกฎระเบียบอื่น จำนวน ๑๔ ฉบับ
ดังนี้

^๔The word “written” as an administrative requirement for communication is now interpreted as a technologically neutral term, encompassing both electronic and paper forms. OECD, “Background paper: Implementing E-government in OECD Countries” <<http://www.oecd.org/mena/governance/36853121.pdf>> accessed 6th January 2021.

^๕European Commission, “Digital Government Factsheet: the Netherlands” (2019) <https://joinup.ec.europa.eu/sites/default/files/inline-files/Digital_Government_Factsheets_Netherlands_2019_0.pdf > accessed 6th January 2021.

^๖wet Digitale Overheid <<https://www.digitaleoverheid.nl/dossiers/wet-digitale-overheid/>>

๕.๑ กฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายและการขับเคลื่อนการพัฒนาระบบดิจิทัล ในภาครัฐ จำนวน ๕ ฉบับ คือ

(๑) พระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งบัญญัติหลักการและกลไกในการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยให้มีนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมและกองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมเป็นกลไกสำคัญ เพื่อการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในด้านดิจิทัลอย่างเป็นระบบอันจะนำไปสู่การพัฒนาทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

(๒) พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งบัญญัติหลักการและกลไกในการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล โดยมีสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) เป็นหน่วยงานหลักเพื่อขับเคลื่อนและยกระดับการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐให้อยู่ในระบบดิจิทัล อันจะนำไปสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัลที่มีระบบการทำงานและข้อมูลเชื่อมโยงกันระหว่างหน่วยงานของรัฐอย่างมั่นคงปลอดภัยมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว เปิดเผยและโปร่งใส

(๓) พระราชบัญญัติสภาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งจัดตั้งสภาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งประเทศไทย มีวัตถุประสงค์ในการเป็นตัวแทนของสมาชิกผู้ประกอบการธุรกิจหรืออุตสาหกรรมดิจิทัล ในการเสนอความเห็น ประสานงาน และสนับสนุนการดำเนินงานด้านนโยบายระหว่างภาครัฐและเอกชนเกี่ยวกับธุรกิจหรืออุตสาหกรรมดิจิทัล รวมทั้งเสนอความเห็นและข้อเสนอแนะต่อภาครัฐในเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหรืออุตสาหกรรมดิจิทัล

(๔) พระราชบัญญัติสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งจัดตั้งสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ มีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์และพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของประเทศ เพื่อเป็นกลไกในการขับเคลื่อนนโยบายและแผนของรัฐด้านธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์และพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งส่งเสริมให้เกิดการพัฒนามาตรฐานและกฎเกณฑ์ในการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อให้ระบบงานเทคโนโลยีดิจิทัลต่าง ๆ เชื่อมโยงกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความมั่นคงปลอดภัย และมีความน่าเชื่อถือ

(๕) พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งจัดตั้งสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) เป็นหน่วยงานกลางของระบบรัฐบาลดิจิทัล ทำหน้าที่ให้บริการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวกับการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล ตั้งแต่โครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีดิจิทัล แอปพลิเคชันพื้นฐานเกี่ยวกับรัฐบาลดิจิทัล รวมทั้งจัดทำมาตรฐาน หลักเกณฑ์ และวิธีการทางเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อให้สามารถเชื่อมโยงข้อมูลและระบบการทำงานระหว่างกันของหน่วยงานได้

๕.๒ กฎหมายซึ่งวางโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล คือ

พระราชบัญญัติระบบการชำระเงิน พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งบูรณาการการกำกับดูแลระบบการชำระเงินและบริการการชำระเงินให้อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายฉบับเดียวกัน โดยกำหนดลักษณะของระบบการชำระเงินที่มีความสำคัญ และกำหนดมาตรการในการกำกับดูแลระบบการชำระเงินและบริการการชำระเงินด้วยการอนุญาตหรือขึ้นทะเบียน ทั้งนี้ การให้บริการเงินอิเล็กทรอนิกส์ การให้บริการรับชำระเงินด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ และการให้บริการโอนเงินด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นบริการการชำระเงินที่ต้องขออนุญาต

๕.๓ กฎหมายเกี่ยวกับการรับรองผลของนิติกรรมหรือการดำเนินการที่กระทำผ่านระบบดิจิทัล จำนวน ๓ ฉบับ คือ

(๑) พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๔๔ ซึ่งบัญญัติรองรับสถานะทางกฎหมายของข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ให้เสมือนกับการทำเป็นหนังสือหรือหลักฐานเป็นหนังสือ รับรองวิธีการส่งและรับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ การใช้ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ ตลอดจนการรับฟังพยานหลักฐานที่เป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อส่งเสริมการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ให้น่าเชื่อถือและมีผลในทางกฎหมายเช่นเดียวกับการทำธุรกรรมโดยวิธีการปกติทั่วไป

(๒) พระราชกำหนดว่าด้วยการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๓ ซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และมาตรฐานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยให้มีผลโดยชอบเช่นเดียวกับการประชุมตามวิธีการที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย และห้ามมิให้ปฏิเสธการรับฟังข้อมูลเกี่ยวกับการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นพยานหลักฐานในกระบวนการพิจารณาตามกฎหมายทั้งในคดีแพ่ง คดีอาญา หรือคดีอื่นใด

(๓) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. ๒๕๒๖ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินงานสารบรรณของส่วนราชการ ซึ่งหมายถึงงานที่เกี่ยวกับการบริหารงานเอกสารราชการ ตั้งแต่การจัดทำ การรับ การส่ง การเก็บรักษา การยืม จนถึงการทำลาย รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์พื้นฐานของระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ และรับรองผลของการติดต่อราชการด้วยระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าว

๕.๔ กฎหมายเกี่ยวกับการกำกับดูแลธุรกรรมดิจิทัล จำนวน ๓ ฉบับ คือ

(๑) พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งกำหนดความผิดและโทษสำหรับการกระทำทางคอมพิวเตอร์หรือการกระทำด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์บางประการ รวมทั้งให้อำนาจในการแสวงหาพยานหลักฐานเกี่ยวกับการกระทำความผิดดังกล่าวแก่พนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อประโยชน์ในการสืบสวนและสอบสวน ทั้งนี้ เพื่อป้องกันและป้องปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์

(๒) พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งกำหนดหลักการ กลไก และมาตรการสำหรับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ของประเทศ โดยกำหนดลักษณะของภารกิจหรือบริการที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศทั้งหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานเอกชนที่จะต้องมีการป้องกัน รับมือ และลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์มิให้เกิดผลกระทบต่อความมั่นคงในด้านต่าง ๆ รวมทั้งกำหนดให้มียุทธศาสตร์และแผนว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์และแผนปฏิบัติการเพื่อการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์เพื่อบูรณาการการป้องกันและการรับมือกับภัยคุกคามทางไซเบอร์ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นเอกภาพ

(๓) พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์ กลไก และมาตรการกำกับดูแลเกี่ยวกับการให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เป็นหลักการทั่วไป ตั้งแต่การเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล การใช้ข้อมูลส่วนบุคคล และการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งสิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลและการร้องเรียน

๕.๕ กฎหมายเกี่ยวกับการกำกับดูแลระบบเศรษฐกิจและตลาดทุนดิจิทัล จำนวน ๒ ฉบับ คือ

(๑) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๘ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๑๕ ซึ่งควบคุมกิจการเกี่ยวกับการเงินบางประการโดยถือเป็นกิจการค้าขายอันกระทบถึงความปลอดภัยหรือผาสูกแห่งสาธารณชน เช่น การประกอบธุรกิจเกี่ยวกับบัตรเครดิต การให้สินเชื่อส่วนบุคคลหรือสินเชื่อรายย่อย

(๒) พระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเพื่อกำกับดูแลการประกอบธุรกิจและการดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัล อันได้แก่ ศูนย์ซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล นายหน้าซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลและผู้ค้าสินทรัพย์ดิจิทัล เพื่อเป็นการสนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้ผู้ประกอบธุรกิจที่มีศักยภาพมีเครื่องมือในการระดมทุนที่หลากหลาย รวมทั้งทำให้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องมีข้อมูลที่ชัดเจนเพียงพอเพื่อใช้ในการตัดสินใจ เกิดความโปร่งใสในการดำเนินการ และป้องกันมิให้มีการนำสินทรัพย์ดิจิทัลที่ไม่มีแหล่งที่มาที่ชัดเจนไปใช้ประโยชน์หรือกระทำการใดในลักษณะที่เป็น การหลอกลวงประชาชนหรือที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชญากรรม

๖. ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๖.๑ กฎหมายนี้จำกัดสิทธิหรือเสรีภาพ หรือก่อให้เกิดหน้าที่หรือภาระอะไรแก่ใครบ้าง

ร่างกฎหมายนี้ไม่มีการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพ หรือก่อให้เกิดหน้าที่หรือภาระโดยตรงแก่ประชาชนและภาคธุรกิจ เนื่องจากการกำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการ และการให้บริการประชาชนด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานของรัฐ

๖.๒ มีมาตรการป้องกัน แก้ไข คุ้มครอง หรือเยียวยาให้แก่ผู้ได้รับผลกระทบตาม ๖.๑ อย่างไร

๖.๓ กฎหมายนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศ สังคม หรือประชาชนอย่างไร

ในด้านของประชาชนและภาคธุรกิจ การรับรองให้การปฏิบัติราชการโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์มีผลทางกฎหมายที่ชัดเจน จะเป็นการอำนวยความสะดวกและลดภาระในการติดต่อราชการให้แก่ประชาชนและภาคธุรกิจในการปฏิบัติตามข้อกำหนดของกฎหมายต่าง ๆ เช่น การยื่นคำขออนุมัติ อนุญาต การจ่ายเงินและการออกใบเสร็จรับเงิน ไปจนถึงการแสดงใบอนุญาตหรือการแสดงผลหลักฐานเอกสารต่าง ๆ โดยจะสามารถกระทำได้โดยใช้เอกสารอิเล็กทรอนิกส์ แทนการทำสำเนาและลงนามรับรองความถูกต้องในเอกสารหรือสำเนาที่เป็นกระดาษ

ในด้านของภาครัฐ การรับรองให้การปฏิบัติราชการโดยวิธีทางอิเล็กทรอนิกส์มีผลทางกฎหมายที่ชัดเจน จะช่วยให้หน่วยงานสามารถพัฒนาประสิทธิภาพและเพิ่มความรวดเร็วในการปฏิบัติงานและการให้บริการแก่ประชาชนได้อย่างมีนัยสำคัญ เนื่องจากเจ้าหน้าที่จะสามารถนำวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่มีความทันสมัยมาใช้ในการปฏิบัติราชการ เช่น การรับส่งหนังสือราชการ และการให้บริการแก่ประชาชน เช่น การรับคำขอ การอนุมัติอนุญาต หรือการให้สวัสดิการต่าง ๆ ได้ง่ายและสะดวกยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นการพัฒนาระบบการทำงานของรัฐบาล เช่น ระบบการจัดเก็บข้อมูลให้มีความทันสมัยและยั่งยืนต่อพัฒนาการของเทคโนโลยีมากยิ่งขึ้น

๗. ความพร้อมและต้นทุนของรัฐในการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย

๗.๑ หน่วยงานผู้รับผิดชอบ

หน่วยงานที่มีหน้าที่บังคับการตามกฎหมาย หน่วยงานที่คณะรัฐมนตรีกำหนดตามร่างมาตรา ๒๒

หน่วยงานที่มีหน้าที่ในการปฏิบัติตามกฎหมาย หน่วยงานของรัฐทุกหน่วย เว้นแต่องค์กรในฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ องค์กรอัยการ และหน่วยงานอื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง

๗.๒ มีแนวทางและระยะเวลาเตรียมการในการปฏิบัติตามหรือบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย

อย่างไรและมีการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่ออำนวยความสะดวกหรือลดขั้นตอนและค่าใช้จ่ายในการดำเนินการหรือไม่

ร่างพระราชบัญญัตินี้กำหนดให้กลไกสำคัญที่หน่วยงานจะต้องมีการดำเนินการตามกฎหมายให้มีผลใช้บังคับเมื่อพ้น ๙๐ วัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป เพื่อให้หน่วยงานรัฐและประชาชนมีระยะเวลาในการเตรียมการให้สามารถบังคับการและดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนดได้อย่างถูกต้อง และกำหนดให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้กำหนดหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการติดตามเร่งรัดให้หน่วยของรัฐต่าง ๆ ปฏิบัติตามร่างพระราชบัญญัตินี้อย่างถูกต้องครบถ้วน

นอกจากนี้ ในระยะเริ่มแรก หน่วยงานที่ยังไม่มีระบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อรองรับการปฏิบัติราชการและการให้บริการประชาชนด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามร่างพระราชบัญญัตินี้สามารถใช้ระบบเซิร์ฟเวอร์ MailGoThai ซึ่งจัดทำโดยสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) ไปพลางก่อนได้ จนกว่าจะสามารถจัดหาและพัฒนาระบบหรือวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานและให้บริการของตน

๗.๓ มีแนวทางและระยะเวลาในการสร้างความเข้าใจให้แก่ประชาชนและหน่วยงาน

ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามและการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างไร

ร่างพระราชบัญญัตินี้กำหนดให้กลไกสำคัญที่หน่วยงานจะต้องมีการดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายให้มีผลใช้บังคับเมื่อพ้น ๙๐ วัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป เพื่อให้หน่วยงานรัฐและประชาชนมีระยะเวลาในการศึกษาและทำความเข้าใจกลไกต่าง ๆ ในร่างพระราชบัญญัตินี้ สำหรับการทำความเข้าใจและเผยแพร่ข้อมูลไปยังประชาชนทั่วไป จะมีการประชาสัมพันธ์ infographic และคลิปวิดีโอผ่านสื่อต่าง ๆ พร้อมทั้งการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการประกาศข้อมูลการดำเนินการให้ประชาชนทราบ ในส่วนของการทำความเข้าใจกับหน่วยงานของรัฐเพื่อให้มีการดำเนินการอย่างถูกต้องครบถ้วน คณะรัฐมนตรีจะกำหนดหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการติดตามเร่งรัดการปฏิบัติตามร่างพระราชบัญญัตินี้ต่อไป

๗.๔ ต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายที่คาดว่าจะต้องใช้ในการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไป

ตามกฎหมายในระยะ ๓ ปีแรก เป็นจำนวน.....บาท อัตราค่าสิ่งที่ต้องใช้.....อัตรา
อัตราค่าสิ่งที่มียู่แล้ว.....อัตรา อัตราค่าสิ่งที่ต้องเพิ่มขึ้น.....อัตรา

ในระยะเริ่มแรก หน่วยงานของรัฐจะไม่มีค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมในการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามร่างกฎหมายนี้ เนื่องจากหน่วยงานสามารถใช้อัตราค่าสิ่งที่มียู่แล้วได้ สำหรับหน่วยงานที่มีระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ในการปฏิบัติราชการและการให้บริการประชาชนอยู่แล้วก็จะสามารถใช้ระบบเดิมต่อไปได้ เพียงแต่อาจต้องมีการปรับเปลี่ยนระบบให้สอดคล้องกับข้อกำหนดในร่างพระราชบัญญัตินี้ โดยอาจขอความร่วมมือจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ

สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ และสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) ได้สำหรับหน่วยงานที่ยังไม่มีระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ในการปฏิบัติราชการ ก็สามารถใช้บริการเซิร์ฟเวอร์ MailGoThai ซึ่งจัดทำโดยสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) ในการจัดให้มีระบบการปฏิบัติราชการโดยการใช้อีเมลในเบื้องต้นไปพลางก่อนได้

สำหรับการดำเนินการในระยะต่อไป ต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายของหน่วยงานของรัฐในการปฏิบัติตามและการบังคับการตามให้เป็นที่ไปตามพระราชบัญญัตินี้ จะขึ้นอยู่กับวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด ซึ่งรวมถึงมาตรฐานข้อมูลด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่หน่วยงานของรัฐจะต้องใช้และปฏิบัติให้สอดคล้องกันและเชื่อมโยงถึงกันได้

๘. ผลกระทบโดยรวมที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๘.๑ ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ

การรับรองให้การปฏิบัติราชการและการบริการประชาชนโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์มีผลทางกฎหมายที่ชัดเจน จะช่วยให้หน่วยงานรัฐสามารถนำเทคโนโลยีเข้ามาประยุกต์ใช้ในขั้นตอนการปฏิบัติราชการของตนได้สะดวกยิ่งขึ้น ส่งผลดีทางตรงต่อเศรษฐกิจของประเทศจากการลดระยะเวลาของประชาชนและภาคเอกชนในการติดต่อกับหน่วยงานของรัฐ และทำให้การทำงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐมีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากขึ้น และในทางอ้อมจะส่งผลให้ภาพลักษณ์และความน่าเชื่อถือของประเทศไทยอยู่ในระดับที่สูงขึ้น อันเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจและการลงทุนจากทั้งภายในและต่างประเทศ อย่างไรก็ตาม เพื่อให้เกิดผลกระทบทางบวกต่อเศรษฐกิจ หน่วยงานของรัฐจะต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจำเป็นต้องดำเนินการอย่างค่อยเป็นค่อยไป โดยคำนึงถึงความพร้อมในการปฏิบัติของหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การทำงานของทุกภาคส่วนมีความสอดคล้องและสอดคล้องกับการพัฒนาของระบบเทคโนโลยีที่มีเปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา เช่น การพัฒนาระบบที่มีความปลอดภัย มั่นคง น่าเชื่อถือ และได้มาตรฐานในระดับสากล

๘.๒ ผลกระทบต่อสังคม -

๘.๓ ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพ -

๘.๔ ผลกระทบอื่นที่สำคัญ

จากการรับฟังความคิดเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและประชาชนทั่วไปที่ต้องใช้บริการจากภาครัฐหรือต้องติดต่อราชการ ได้รับข้อสังเกตเกี่ยวกับผลกระทบสำคัญที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัตินี้ คือ การบังคับใช้กฎหมายนี้ให้มีประสิทธิภาพและได้รับประโยชน์สูงสุด จะต้องการโครงสร้างพื้นฐานทางด้านอิเล็กทรอนิกส์ที่มีคุณภาพ ความรวดเร็ว และเสถียรภาพค่อนข้างสูง มีระบบเทคโนโลยีในการยืนยันตัวตน โดยเฉพาะลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ได้อย่างปลอดภัย และมีระบบการรักษาความลับ ซึ่งจะต้องใช้ต้นทุนและมีความยุ่งยากสูง การให้หน่วยงานต่าง ๆ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการพัฒนาระบบเหล่านี้เอง จะต้องมีการกำกับดูแลให้อยู่ในมาตรฐานเดียวกัน มิเช่นนั้น กฎหมายฉบับนี้อาจก่อให้เกิดความแตกต่างการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐต่าง ๆ และกลายเป็นอุปสรรคในการพัฒนารัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ในระยะยาวได้ หน่วยงานผู้รับผิดชอบจึงจะต้องใส่ใจกับระบบโครงสร้างพื้นฐาน และได้รับงบประมาณที่จะใช้ในการจัดซื้อจัดจ้างให้มีระบบรองรับอย่างเพียงพอ และจะต้องมีการพัฒนาศักยภาพ ความรู้ และความเข้าใจการใช้เทคโนโลยีของหน่วยงานให้ได้สมตามประโยชน์ของนวัตกรรมอยู่เสมอ

ส่วนที่ ๒

เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบอนุญาต ระบบคณะกรรมการ
การกำหนดโทษอาญา และการให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีดุลพินิจ

๙. เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบอนุญาต -
๑๐. เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบคณะกรรมการ -
๑๑. เหตุผลความจำเป็นในการกำหนดโทษอาญา -
๑๒. เหตุผลความจำเป็นในการกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีดุลพินิจในการออกคำสั่งทางปกครอง
หรือดำเนินกิจการทางปกครอง -

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อมูลที่ปรากฏในรายงานนี้เป็นข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบ
และวิเคราะห์อย่างถี่ถ้วนแล้ว

ลงชื่อ

(นายปรกรณ์ นิลประพันธ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

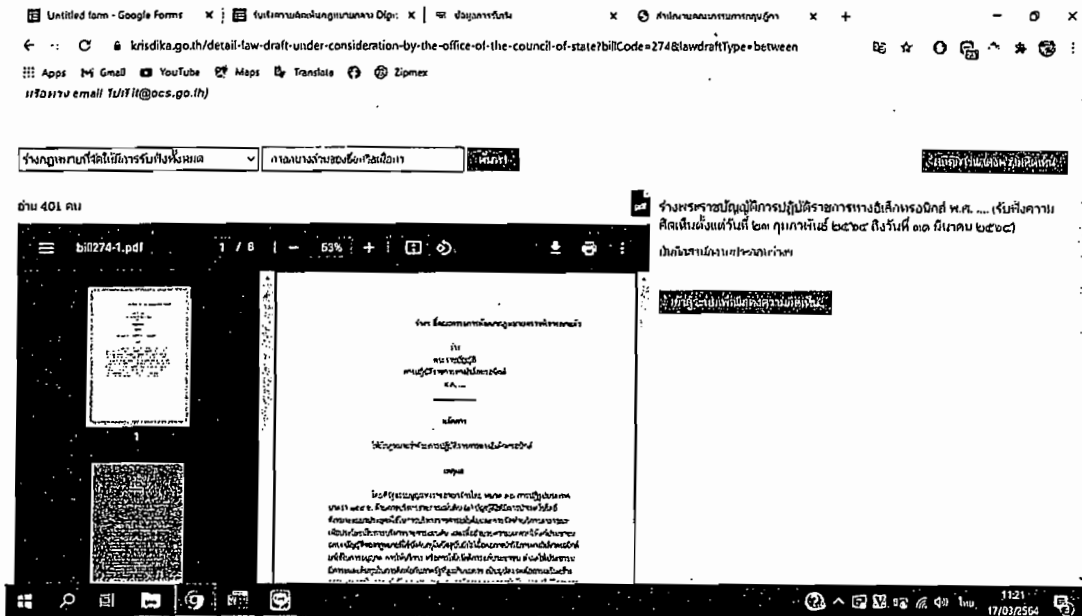
๑๗ มีนาคม ๒๕๖๔

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ นายจินตพันธ์ ทังสุบุตร
โทร. ต่อ ๔๐๐๐
อีเมล nr0913@ocs.go.th

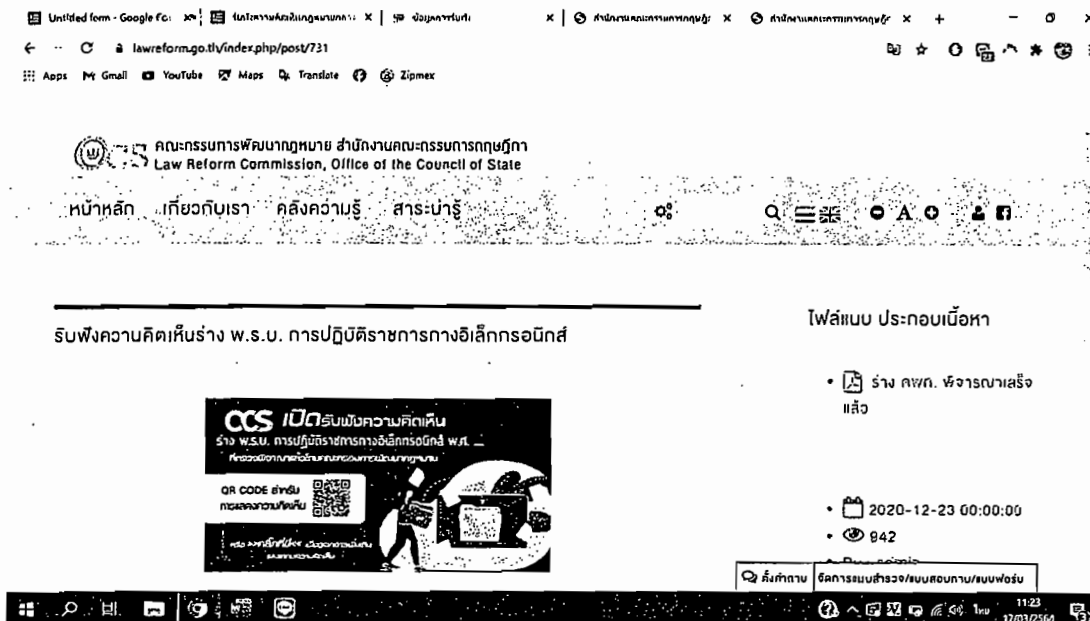
หลักฐานการรับฟังความคิดเห็น

ร่างพระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.

(๑) การรับฟังความคิดเห็นผ่านเว็บไซต์ของสำนักงานฯ (www.krisdika.go.th)

(๒) การรับฟังความคิดเห็นผ่านเว็บไซต์ของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย (www.lawreform.go.th)

(๓) การกระจายแบบสอบถาม (Google Forms) ผ่านสื่อสังคมออนไลน์

Untitled form - Google Forms x | รับฟังความคิดเห็นกฎหมายกลาง Dig... x | ข้อมูลทั่วไป x | สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา : พ. x | +

docs.google.com/forms/d/1ZEW0b0kpv7JERKkV_b-8uAniHvbGM-DikaMS6fdgGncM/edit

Apps My Gmail YouTube Maps Translate Zipmex

Untitled form ☆

Questions Responses 13

รับฟังความคิดเห็น ร่างพระราชบัญญัติการบริหารราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.

จากที่ได้มีการเปิดรับฟังความคิดเห็นต่อร่างการ "การริเริ่มกฎหมายกลางที่เปลี่ยนกระบวนการทำงานของภาครัฐตามกฎหมายต่าง ๆ ให้เป็นระบบดิจิทัล (Digital Ecosystem)" ไปแล้วในวันที่ 23 ธันวาคม 2563 นั้น

คณะกรรมการกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้จัดทำร่างพระราชบัญญัติการบริหารราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. เพื่อเปิดรับฟังความคิดเห็นจากภาคีที่เกี่ยวข้อง

กรุณากรอกอาชีพ

- ราชการพลเรือน
- พนักงานราชการ

11:20 17/03/2564

Untitled form - Google Forms x | รับฟังความคิดเห็นกฎหมายกลาง Dig... x | ข้อมูลทั่วไป x | สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา : พ. x | +

docs.google.com/forms/d/1HUd8EoipWnccDMA3Ob46H6IKozcZpRIEusrPaq54c/edit

Apps My Gmail YouTube Maps Translate Zipmex

รับฟังความคิดเห็นกฎหมายกลาง Digital Ecosystem ☆

คำถาม การตอบกลับ 69

รับฟังความคิดเห็นการจัดทำกฎหมายกลางที่เปลี่ยนกระบวนการทำงานของภาครัฐตามกฎหมายต่าง ๆ ให้เป็นระบบดิจิทัล (Digital Ecosystem)

กฎหมายในปัจจุบัน นอกจากจะมีเนื้อหาครอบคลุมการนำวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการติดต่อราชการ ทำให้ประชาชนเสียเงินลงทุนและเวลาโดยใช้เหตุผลว่า ยังเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาประสิทธิภาพการทำงานภายในของหน่วยงานรัฐ

ร่างกฎหมายฉบับนี้จึงเกิดขึ้นเพื่อปลดปล่อยบรรดากฎหมายนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารการแผ่นดินและระดับการบริหารราชการ (ตามมาตรา ๖๕๘ บ. (๓) รธน.) เพื่อเปิดทางสู่การพัฒนา E-Government รัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ที่สะดวก รวดเร็ว และปลอดภัย

กรุณากรอกอาชีพ

- ราชการพลเรือน

11:20 17/03/2564

(๔) การรับฟังความคิดเห็นผ่านทางเว็บไซต์ระบบกลางทางกฎหมาย Alpha version (www.lawtest.go.th)

โครงการร่าง พ.ร.บ. การปรับปรุงวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ...

การรับฟังความคิดเห็นประชาชนร่างประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาชญากรรม พ.ศ. ...

เปิดรับฟัง ครั้งที่ 1 สกน.

- ข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็น
- ร่างกฎหมาย
- ข้อมูลติดต่อหน่วยงาน

17 มี.ค. 64 11:10 AM

ข้อมูลทางกฎหมาย

11:10 17/03/2564

(๕) หลักฐานการเผยแพร่ผลการรับฟังความคิดเห็นและรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย ผ่านเว็บไซต์ของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย (www.lawreform.go.th)

หน้าหลัก เกี่ยวกับเรา คลังความรู้ สารสาร

ร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย

<<แสดงความคิดเห็น>>

ศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับร่างกฎหมายนี้ได้จากเอกสารแบบทางแถบด้านขวา
หรือ <https://www.krisdika.go.th>

<<ตรวจสอบผลการรับฟังความคิดเห็นได้ที่>>

<<ตรวจสอบรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายได้ที่>>

<<ร่างพระราชบัญญัติ คำแปลภาษาอังกฤษ>>

สอบถามข้อมูลโดยตรง นายปณตกร panotpor.ch@ocs.go.th

<< ก่อนหน้า >> << ทั้งหมด >> >>

14:45 19/03/2564

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติการปฏิรูปการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. จากผู้เกี่ยวข้องซึ่งเป็นประชาชนทั่วไป ตั้งแต่วันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๖๔ ภายหลังจากการรับฟังความคิดเห็น ๘๗ วัน ผ่าน ๕ ช่องทาง ดังนี้

(๑) การรับฟังความคิดเห็นผ่านเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (www.krisdika.go.th)
 (๒) การรับฟังความคิดเห็นผ่านเว็บไซต์ของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย (www.lawreform.go.th)
 (๓) การกระจายแบบสอบถาม (Google Forms) ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เช่น แอปพลิเคชัน Line Facebook โดยมีผู้แสดงความเห็น ๘๖ คน
 (๔) การรับฟังความคิดเห็นผ่านทางเว็บไซต์ระบบกลางกฎหมาย Alpha version (www.lawtest.go.th) โดยมีผู้แสดงความเห็น ๓๒ คน นอกจากนี้ ได้รับฟังความคิดเห็นโดยการส่งหนังสือสอบถามความคิดเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน รวมจำนวน ๘๖ หน่วยงาน สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นและคำชี้แจงของสำนักงานฯ ได้ดังต่อไปนี้

ประเด็น	ความคิดเห็นและข้อสังเกต	คำชี้แจง
๑. ความเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติฯ โดยรวม	๑.๑ ทุกหน่วยงานและประชาชนที่ร่วมแสดงความเห็นเห็นด้วยกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติฯ ๑.๒ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เห็นว่า เนื่องจากประเทศไทยมีกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินการของธุรกิจและการค้าเป็นการบูรณาการกับระบบดิจิทัลหลายฉบับ การดำเนินการให้มีมาตรฐานและสอดคล้องกันจะช่วยให้ผู้ประกอบการได้ประโยชน์	สำนักงานฯ เห็นด้วย โดยตามมาตรา ๓ ได้บัญญัติขึ้นเพื่อจัดความชัดเจนของกฎหมาย รวมถึงมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง ก็ได้แบ่งเป็นการตามมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง อันตราพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรม

รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

ร่างพระราชบัญญัติ ร่างพระราชบัญญัติการปฏิรูปการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.

กฎหมายใหม่ แก้ไขปรับปรุง ยกเลิก

หน่วยงานของรัฐผู้เสนอร่างกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ

สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติในด้านการปรับโครงสร้างและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ซึ่งกำหนดให้มีการนำวิธีการและเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการให้บริการสาธารณะ ตลอดจนบูรณาการอย่างคุ้มค่าและเชื่อมโยงถึงกัน เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส

สอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับปรับปรุง) ซึ่งกำหนดในกิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ ให้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารงานและการบริการภาครัฐไปสู่ระบบดิจิทัล โดยทบทวนกฎหมายและกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรค เพื่อแก้ไขให้อำนวยความสะดวกพัฒนาหน่วยงานของรัฐไปสู่องค์กรดิจิทัล และส่งเสริมให้เกิดระบบข้อมูลดิจิทัลของภาครัฐ

Unofficial Translation*

**Draft
Act
on Electronic Performance of Administrative Functions,
B.E. (....)**

Principle

To enact law on electronic performance of administrative functions

Rationales

As Section 258 B. 'Administration of State Affairs' (1) under Chapter 16 'National Reform' of the Constitution of the Kingdom of Thailand stipulates that there shall be the reformation to ensure that suitable technology is applied to the administration of State affairs and provision of public services for the benefit of the administration of State affairs and for the convenience of the people, current applicable laws nonetheless are not supportive for the usage of electronic method in licensing, providing public services, or providing welfare benefits to the people. Consequently, the general public have to bear undue burden and cost in making contact with the government sector. Moreover, such laws also impede reinforcement of national competitiveness. It is accordingly appropriate to create general law on electronic performance of administrative functions for facilitating the working and services providing of the government sector via electronic method as the main approach. It is therefore necessary to enact this Act.

*Translated by Law Reform Division, Office of the Council of State

DISCLAIMER: THIS TEXT HAS BEEN PROVIDED FOR EDUCATIONAL/COMPREHENSION PURPOSES AND CONTAINS NO LEGAL AUTHORITY. THE OFFICE OF THE COUNCIL OF STATE SHALL ASSUME NO RESPONSIBILITY FOR ANY LIABILITIES ARISING FROM THE USE AND/OR REFERENCE OF THIS TEXT. THE ORIGINAL THAI TEXT AS FORMALLY ADOPTED AND PUBLISHED SHALL IN ALL EVENTS REMAIN THE SOLE AUTHORITY HAVING LEGAL FORCE.

**Draft
Act
on Electronic Performance of Administrative Functions,
B.E. (....)**

.....
.....
Whereas it is expedient to have the law on Electronic Performance of Administrative Functions;

.....
.....
Section 1. This Act is called the “Act on Electronic Performance of Administrative Functions B.E.”.

Section 2. This Act shall come into force at the expiration of ninety days as from the date of its publication in the Government Gazette, except for Section 12, Section 15 paragraph two, Section 19, and Section 22 which shall come into force as from the day following the date of its publication in the Government Gazette.

Section 3. Once this Act has come into force, electronic performance of administrative functions shall be carried out according to this Act without having to comply with Chapter 4 Electronic Transactions in the Public Sector of the Electronic Transaction Act B.E. 2544 except for a case that the Council of Ministers specifies otherwise by a resolution.

Section 4. This Act shall apply to all state agencies which are not in legislative branch, judiciary branch, independent constitutional organisation, public prosecutors organisation, and other state agencies as specified in the Ministerial Regulation.

*Translated by Law Reform Division, Office of the Council of State

DISCLAIMER: THIS TEXT HAS BEEN PROVIDED FOR EDUCATIONAL/COMPREHENSION PURPOSES AND CONTAINS NO LEGAL AUTHORITY. THE OFFICE OF THE COUNCIL OF STATE SHALL ASSUME NO RESPONSIBILITY FOR ANY LIABILITIES ARISING FROM THE USE AND/OR REFERENCE OF THIS TEXT. THE ORIGINAL THAI TEXT AS FORMALLY ADOPTED AND PUBLISHED SHALL IN ALL EVENTS REMAIN THE SOLE AUTHORITY HAVING LEGAL FORCE.

Once it is appropriate that this Act shall apply to state agencies which are in legislative branch, judiciary branch, independent constitutional organisation, or public prosecutors organisation, it shall be prescribed by the Royal Decree. Such Royal Decree may specify that this Act shall apply to state agencies as a whole, or only to parts of the state agency, or only to some aspects of their works.

Section 5. In this Act,

“State agencies” means central administration, provincial administration, local administration, state enterprise, public organisation, and all other agencies of the state, excluding state enterprise which is in the form of limited liability company or public limited company;

“Application for License” includes application for licensing certificate, application for permission, application for registration, to inform, notification, application for concession, application for approval, application for assent, request for opinion, request for consideration, an appeal, to accuse, to complain, request for state agencies to proceed, application for payment, application for welfare benefit, and application for other services from state agencies;

“License” includes issuance of license, issuance of permission, registration, receiving information, receiving notification, issuance of concession, approval, assent, providing opinion, informing result of consideration, informing result of proceedings, making payment, providing welfare benefit, and providing other services for the general public or state agencies.

Section 6. For efficient implementation of this Act, the Council of Ministers shall specify electronic method including information and communication technology standards which state agencies must use and implement consistently and connectedly.

Section 7. Any matters required by laws to obtain a license by applying to a licensor, a license applicant may submit such application, document or evidence, or copies of document or evidence via electronic method, and it shall be deemed lawfully submitted by the relevant laws. Relevant state officials cannot reject such application solely on the ground that it has been submitted electronically.

Copies of document or evidence submitted via electronic method need not be physically signed in order to certify.

DISCLAIMER: THIS TEXT HAS BEEN PROVIDED FOR EDUCATIONAL/ COMPREHENSION PURPOSES AND CONTAINS NO LEGAL AUTHORITY. THE OFFICE OF THE COUNCIL OF STATE SHALL ASSUME NO RESPONSIBILITY FOR ANY LIABILITIES ARISING FROM THE USE AND/OR REFERENCE OF THIS TEXT. THE ORIGINAL THAI TEXT AS FORMALLY ADOPTED AND PUBLISHED SHALL IN ALL EVENTS REMAIN THE SOLE AUTHORITY HAVING LEGAL FORCE.

In case the laws under paragraph one or their subordinated regulations stipulate that submission of application for license must be carried out according to specified form, means, and conditions; electronic submission of such application for license with the same statements specified in the relevant form shall be deemed lawfully submitted by the relevant laws. In case such laws and their subordinated regulations stipulate that a license applicant must submit or send more than one set of copy, such electronic submission shall be deemed all set are completely submitted.

Paragraph one shall apply to submission of writings, report, document, or data, as well as payment of license application, fees, taxes, fines, or other kind of payment to government agencies or state agencies, *mutatis mutandis*.

This Section shall not apply to registration relating to immovable properties, or registration which an applicant must proceed personally ranging from marriage, divorce, to child adoption, or other similar matters; as well as application for identification card, passport, and other card or document which an applicant must proceed personally for examination by an officer, or other matters specified in the Ministerial Regulation. As an exception, in case the laws relating to matters abovementioned stipulate that an applicant can proceed via electronic method, an applicant shall comply with such laws.

Section 8. For the implementation of Section 7, a licensor may specify additional electronic method for a license applicant to proceed, provided that it is to facilitate the license applicant, or for identity authentication. Such electronic method must be conveniently and generally accessed by the general public without imposing undue burden to the license applicant.

Identity authentication under paragraph one may be by means other than showing identification card and passport, provided that the other means is more convenient for the general public.

Section 9. In case a licensor wants to authenticate the identification card which an applicant has submitted or showed, it shall be a duty of the licensor to coordinate with the Central Registration Office pursuant to the law on Civil Registration for official verification. Thus, it shall be a duty of a registrar of the Central Registration Office to verify and inform the result. The registrar shall proceed immediately via electronic method, while it shall deem not to be the disclosure of statements or numbers as prescribed in Section 17 of Civil Registration Act B.E. 2534.

DISCLAIMER: THIS TEXT HAS BEEN PROVIDED FOR EDUCATIONAL/ COMPREHENSION PURPOSES AND CONTAINS NO LEGAL AUTHORITY. THE OFFICE OF THE COUNCIL OF STATE SHALL ASSUME NO RESPONSIBILITY FOR ANY LIABILITIES ARISING FROM THE USE AND/OR REFERENCE OF THIS TEXT. THE ORIGINAL THAI TEXT AS FORMALLY ADOPTED AND PUBLISHED SHALL IN ALL EVENTS REMAIN THE SOLE AUTHORITY HAVING LEGAL FORCE.

Section 10. Any applications or contacts in which the general public make or submit to relevant state agencies or state officials via electronic channel announced by state agencies, shall be deemed that such state agencies or state officials receives the application or contact by the time and date when such application or contact enters into electronic system of state agencies or state officials. In case that such application or contact enters into the electronic system by the time and date that is out of working hours of the state agencies, it shall be deemed that state agencies or state officials receive such application or contact on the following working day.

In case the state official under paragraph one does not have authority to proceed, such state official shall forward it to the competent state official. If the competent state official is of different agency, state official under paragraph one may inform the applicant or contacting person to directly contact the competent state official, while shall inform the applicant regarding the competent agency in such case.

Section 11. Once a license applicant has submitted an application or made contact with a licensor or state agencies via electronic method, any contacts or documentation relating to such person shall be made via electronic method; unless such person has specified otherwise in the application or contact.

Section 12. Subject to Section 7, if it is necessary, during the process of licensing consideration, for a licensor or state agencies to have copies of any document or evidence issued to a license applicant by any state agencies, once a license applicant brings originals of document or evidence for showing to a licensor or state agencies, it shall be a duty of such state agencies to make copies and certify the documentation without any fees or expenses. The duty to make copies of document or evidence cannot be claimed as a cause for delay in the process of license consideration.

Section 13. In case the laws require that a license grantee shall display a license at an overt place, there shall be rights of a license grantee and duties of a licensor as follows;

(1) A license grantee may display such license via electronic method as announced by the licensor and such display shall be deemed lawful. Such announcement shall be applicable once it has been published in the Government Gazette and publicised via electronic method.

DISCLAIMER: THIS TEXT HAS BEEN PROVIDED FOR EDUCATIONAL/ COMPREHENSION PURPOSES AND CONTAINS NO LEGAL AUTHORITY. THE OFFICE OF THE COUNCIL OF STATE SHALL ASSUME NO RESPONSIBILITY FOR ANY LIABILITIES ARISING FROM THE USE AND/OR REFERENCE OF THIS TEXT. THE ORIGINAL THAI TEXT AS FORMALLY ADOPTED AND PUBLISHED SHALL IN ALL EVENTS REMAIN THE SOLE AUTHORITY HAVING LEGAL FORCE.

(2) A licensor shall disclose information regarding issued licenses via electronic method for the general public to verify conveniently and without charges. Such disclosure shall contain items at least as appeared in the actual license and be updated all the time.

For the benefit of reducing burden of a license grantee, method which a licensor will announce under paragraph one may be set to be a specific format by prescribing in the Ministerial Regulation.

Section 14. In case the laws stipulate that an officer or an official has power to inspect a license, document, or evidence issued by state agencies, a person who has duty to display the license, document or evidence may do it by displaying the license in electronic format. Such electronic display shall be deemed lawful, except for identification card, passport, licenses, or other document or evidence prescribed in the Ministerial Regulation.

Section 15. In making contacts or submitting matters among state agencies, between state officials and state agencies, between the general public and state agencies, or between the general public and competent state officials; if it has been conducted via electronic method, it shall be deemed to be lawful and can be used as an evidence under any law. In case any state agencies cannot adopt to use electronic method, the exemption can be made by issuance of the Royal Decree to a specific case, while having to state reasons, necessities, and the time period for such exemption.

It shall be a duty of Department of Comptroller General, state agencies having duties to permit or inspect the public disbursement and the public spending, state agencies having duties to inspect the validity of state officials' operations to expediently amend laws, regulations, rules, prescriptions, and resolutions impeding the implementation of paragraph one.

During the absence of amendments of laws, regulations, rules, prescriptions, and resolutions under paragraph two, no person can deny the existence or accuracy of document or evidence under paragraph one solely on the ground that it has been made via electronic method.

DISCLAIMER: THIS TEXT HAS BEEN PROVIDED FOR EDUCATIONAL/ COMPREHENSION PURPOSES AND CONTAINS NO LEGAL AUTHORITY. THE OFFICE OF THE COUNCIL OF STATE SHALL ASSUME NO RESPONSIBILITY FOR ANY LIABILITIES ARISING FROM THE USE AND/OR REFERENCE OF THIS TEXT. THE ORIGINAL THAI TEXT AS FORMALLY ADOPTED AND PUBLISHED SHALL IN ALL EVENTS REMAIN THE SOLE AUTHORITY HAVING LEGAL FORCE.

Section 16. In case there are laws, regulations, resolutions, or orders require that operations of state officials shall be made in writing, record, or document; if the state officials have made it via the system of electronic method specified by the heads of state agencies, it shall be deemed that the state officials have complied with such laws, regulations, resolutions, or orders.

The system of electronic method under paragraph one shall be consistent with electronic method which the Council of Ministers specifies under Section 6.

Section 17. Any information which state agencies shall store pursuant to the law on official information, or any documents in possession of state agencies which shall be stored pursuant to laws, regulations, rules, prescriptions, and resolutions of the Council of Ministers; if such information or document is not in an electronic form, the Council of Ministers may issue a resolution specifying state agencies to store it in an electronic form instead of document, and to submit the originals to Department of Fine Arts to further proceed according to the law on national archives.

Method of storage and electronic form under paragraph one shall be consistent with the standard specified by the Council of Ministers under Section 6.

Section 18. When it deems as appropriate, the Council of Ministers may stipulate that making and dissemination of the Government Gazette be conducted via electronic method instead of publishing. Such method must be promptly and conveniently accessed, while the general public shall be able to make copies of any matters therein by themselves. In case the general public want to get a copy of any matters, it shall be a duty of the Secretariat of the Cabinet to provide for promptly, the Secretariat of the Cabinet may charge the expense as publicised to the general public.

Section 19 . Office of the Public Sector Development Commission, Office of the Council of State, Electronic Transactions Development Agency and Digital Government Development Agency (Public Organisation) shall jointly develop electronic method under Section 6 and propose to the Council of Ministers to prescribe state agencies to use and implement. Developments of such electronic method may be divided into initial and following phases. As for the initial phase of the implementation of this Act, the proposal shall be made and proposed to the Council of Ministers within two hundred and forty days after this Act has come into force.

DISCLAIMER: THIS TEXT HAS BEEN PROVIDED FOR EDUCATIONAL/ COMPREHENSION PURPOSES AND CONTAINS NO LEGAL AUTHORITY. THE OFFICE OF THE COUNCIL OF STATE SHALL ASSUME NO RESPONSIBILITY FOR ANY LIABILITIES ARISING FROM THE USE AND/OR REFERENCE OF THIS TEXT. THE ORIGINAL THAI TEXT AS FORMALLY ADOPTED AND PUBLISHED SHALL IN ALL EVENTS REMAIN THE SOLE AUTHORITY HAVING LEGAL FORCE.

The proposal under paragraph one shall take into consideration the issues of connectivity, utilisation of existing information and equipment, and easy access by the general public.

While the Council of Ministers has not yet issued a resolution specifying electronic method under paragraph one, state agencies shall follow other commonly prevalent standards.

Section 20. The heads of state agencies shall announce electronic channel for the general public to make contact under Section 10, and the system of electronic method for operations of state officials under Section 16 within ninety days after the Council of Ministers has issued the resolution under Section 6.

While the heads of state agencies have not yet announced electronic channel for the general public to make contact under Section 10, and the system of electronic method for operations of state officials under Section 16; it shall be deemed that submission of license application, making contacts, or official operation by electronic method via any electronic channels which are currently used by state agencies, are valid submission or contacts according to Section 10 or are lawful operation by electronic method according to Section 16, as the case may be.

Section 21. State agencies shall disclose information relating to licensing via electronic channel and announce electronic method for displaying license under Section 13 without delay.

While state agencies have not disclosed information relating to licensing via electronic channel, state agencies have a duty to send information relating to licensing, free of charge, to any persons request for it within three days after receiving such request.

While there is still no announcement under paragraph one, license grantee may display license by any electronic method, and such display shall be deemed lawful.

Section 22. The Council of Ministers shall specify a state agency to monitor and accelerate state agencies to implement Section 20 paragraph one and report to it every sixty days which state agencies have not yet implemented Section 20 paragraph one, as well as publicise such information to the general public.

DISCLAIMER: THIS TEXT HAS BEEN PROVIDED FOR EDUCATIONAL/ COMPREHENSION PURPOSES AND CONTAINS NO LEGAL AUTHORITY. THE OFFICE OF THE COUNCIL OF STATE SHALL ASSUME NO RESPONSIBILITY FOR ANY LIABILITIES ARISING FROM THE USE AND/OR REFERENCE OF THIS TEXT. THE ORIGINAL THAI TEXT AS FORMALLY ADOPTED AND PUBLISHED SHALL IN ALL EVENTS REMAIN THE SOLE AUTHORITY HAVING LEGAL FORCE.

It shall be a duty of the state agency under paragraph one to inform every state agency regarding duties and timeframe to implement this Act by giving a warning every fifteen days.

Section 23. For the benefit of facilitating the general public to understand and being able to comply with the laws, it shall be a duty of Office of the Council of State to expediently provide and develop legal database and electronic search engine for convenience and easy access of the general public.

Section 24. The Prime Minister shall have charge and control of the execution of this Act, and shall have the power to issue Ministerial Regulations for the execution of this Act.

Such Ministerial Regulations shall come into force upon their publication in the Government Gazette.

Countersigned by:

.....
Prime Minister

DISCLAIMER: THIS TEXT HAS BEEN PROVIDED FOR EDUCATIONAL/ COMPREHENSION PURPOSES AND CONTAINS NO LEGAL AUTHORITY. THE OFFICE OF THE COUNCIL OF STATE SHALL ASSUME NO RESPONSIBILITY FOR ANY LIABILITIES ARISING FROM THE USE AND/OR REFERENCE OF THIS TEXT. THE ORIGINAL THAI TEXT AS FORMALLY ADOPTED AND PUBLISHED SHALL IN ALL EVENTS REMAIN THE SOLE AUTHORITY HAVING LEGAL FORCE.